

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ ANTROPOLOGIE

Analýza vyjádření politiků k manželství pro všechny
Bakalářská diplomová práce

Studijní program: Sociologie

Autor: Eliška Mikesková

Vedoucí práce: Mgr. Martin FAJEJTA, Ph.D.

Olomouc 2025

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma „*Analýza vyjádření politiků k manželství pro všechny*“ vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne. 28. března 2025

Podpis: *Eliška Mikesková*

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mému vedoucímu práce Mgr. Martinovi Fafejtovi, Ph.D. za profesionální přístup a velmi užitečné rady. Děkuji mé rodině a přátelům, kteří mě během mého studia podporovali. Děkuji své spolubydlící a kamarádce Bětce a mému příteli Samovi za dlouhodobou emocionální podporu při psaní bakalářské práce.

Anotace

Jméno a příjmení:	Eliška Mikesková
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Studijní program:	Sociologie
Vedoucí práce:	Mgr. Martin FAJEJTA, Ph.D.
Rok obhajoby:	2025

Název práce:	Analýza vyjádření politiků k manželství pro všechny
Anotace práce:	Cílem práce je zjistit, jak se politici vyjadřují k manželství pro všechny v médiích a na sociálních sítích. Práce je členěna na teoretickou a empirickou část. V teoretické části je popsáno registrované partnerství v České republice a v Evropě, manželství pro všechny v ČR a v Evropě a stereotypy týkající se stejnopohlavního manželství. V empirické části jsou uvedeny vybrané politické strany a politici a jejich výroky ohledně manželství pro všechny. Následně byly výroky analyzovány a porovnány v rámci strany a následně strany mezi sebou. Metodou analýzy výroků byla komparativní analýza.
Klíčová slova:	Politici, manželství pro všechny, registrované partnerství, vyjádření, X, Facebook
Title of Thesis:	Analysis of politicians' statements on marriage for all
Annotation:	The aim of this work is to examine how politicians express themselves about marriage for all in the media and on social networks. The work is divided into a theoretical and an empirical part. The theoretical part describes registered partnerships in the Czech Republic and Europe, marriage for all in the Czech Republic and Europe, and stereotypes related to same-sex marriage. The empirical part presents selected political parties and politicians along with their statements regarding marriage for all. These statements were then analysed and compared within each party and subsequently between parties. The

	method used for analysing the statements was comparative analysis.
Keywords:	Politicians, marriage for all, registered partnership, statement, X, Facebook
Názvy příloh vázaných v práci:	
Počet literatury a zdrojů:	67
Rozsah práce:	52 s. (81 127 znaků s mezerami)

Obsah

Úvod	8
I. Teoretická část	9
1 Zákon o registrovaném partnerství	9
1.1 Historie registrovaného partnerství v ČR	9
1.2 Zákon o registrovaném partnerství v Evropské unii	11
2 Manželství pro všechny v ČR	13
2.1 První čtení	14
2.2 Druhé čtení	14
2.3 Třetí čtení	14
3 Stejnopohlavní manželství v Evropě	16
3.1 Nizozemsko	16
3.2 Slovinsko	17
3.3 Estonsko	17
3.4 Řecko	18
3.5 Státy, které uznávají stejnopohlavní manželství uzavřené v jiné zemi	19
4 Stereotypy	20
4.1 Argumenty pro	20
4.2 Argumenty proti	21
II. Empirická část	22
5 Metodologie a popis výzkumu	22
5.1 Cíl empirické části	22
5.2 Výzkumná otázka	22
5.3 Výzkumný nástroj	22
5.3.1 Obsahová a mediální analýza	23
5.3.2 Komparativní analýza	23
6 Analýza dat	24
6.1 SPD	24
6.1.1 SPD a osvojování dětí	25
6.1.2 Jan Síla	25
6.1.3 Tomio Okamura	27
6.1.4 Závěrečné zhodnocení SPD	29
6.2 KDU-ČSL	30
6.2.1 Marian Jurečka	31
6.2.2 Romana Bělohávková	32

6.2.3	Jiří Navrátil.....	32
6.2.4	Závěrečné zhodnocení KDU-ČSL.....	34
6.3	TOP 09.....	34
6.3.1	Markéta Pekarová Adamová	34
6.3.2	Závěrečné zhodnocení TOP 09	37
6.4	ANO 2011.....	37
6.4.1	Andrej Babiš	37
6.4.2	Alena Schillerová	38
6.4.3	Jana Pastuchová	40
6.4.4	Závěrečné zhodnocení ANO	41
7	Závěrečné zhodnocení.....	42
	Diskuse	43
	Závěr	45
	Seznam literatury a zdrojů	47
	Seznam obrázků	52

Úvod

V České republice zatím není umožněno stejnopohlavním párům uzavřít manželství. Jedinou možností je pro tyto páry registrované partnerství, které bylo uzákoněno v roce 2006. Od té doby probíhají debaty ohledně tohoto tématu. Někteří politici jsou pro, jiná naopak proti a někteří svůj názor vůbec nevyjadřují. V roce 2024 se uskutečnilo v Poslanecké sněmovně zatím poslední hlasování o zákonu o manželství pro všechny. Zákon nebyl přijat a místo něj prošel pozměňovací návrh, který upravuje registrované partnerství na partnerství. Partnerství zaručuje stejnopohlavním párům možnost osvojení si dítěte partnera.

V mé bakalářské práci jsem se rozhodla prozkoumat, jak se k tomuto tématu politici vyjadřují, a zda negativně, pozitivně či neutrálně. Cílem práce je porovnat vyjádření politiků ohledně manželství pro všechny a zjistit, zda se liší vyjádření politiků uvnitř strany a zároveň i strany mezi sebou.

Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se zaměřuje na vymezení registrovaného partnerství v České republice a v Evropě, manželství pro všechny, stejnopohlavní manželství v Evropě, a stereotypy a argumenty pro i proti stejnopohlavnímu manželství. V empirické části je popsán výzkum, výzkumná otázka a výzkumný nástroj. Výzkumným nástrojem byla deskriptivní a komparativní analýza. Dále se empirická část zaměřuje na vybrané politické strany, a politiky a jejich vyjádření k manželství pro všechny. V poslední kapitole je popsáno závěrečné porovnání politických stran a zhodnocení výzkumu.

I. Teoretická část

1 Zákon o registrovaném partnerství

V první části se budu věnovat registrovanému partnerství, zákonu v Česku a v Evropě, který se vztahuje k registrované partnerství. Jednotlivé zákony se v rámci Evropy liší. V některých zemích můžou i heterosexuální páry uzavřít registrované partnerství, v jiných naopak ne. Některé země na druhou stranu uznávají homosexuální manželství uzavřené v zemi, ve které je to legální. Česká republika takovou možnost nenabízí.

V České republice platí od roku 2006 zákon o registrovaném partnerství. Ten zní: „Registrované partnerství (dále jen „partnerství“) je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem číslo 115/2006 Sb.“ (2006). V České republice není možné uzavřít registrované partnerství mezi mužem a ženou, partnerství je možné uzavřít na jakémkoli matričním úřadě. Cesta k registrovanému partnerství trvala téměř deset let. Registrované partnerství nedává stejnopohlavním párům stejná práva jako manželství a svazek se uzavírá bez svědků na rozdíl od manželství. V partnerství není možné společné osvojení dítěte, pěstounství či adopce.

Po uzákonění registrovaného partnerství uzavřelo v druhém pololetí 2006 dvě stě třicet pět párů. Podle Českého statistického úřadu uzavírají registrované partnerství nejčastěji muži ve věku 30–39 let (ČSÚ, 2025).

1.1 Historie registrovaného partnerství v ČR

Zákon o registrovaném partnerství byl veliký historický krok k rovnoprávnosti v České republice. Stejnopohlavní páry před rokem 2006 neměly žádnou možnost úředního svazku. „Právní úprava registrovaného partnerství výhradně pro homosexuální páry se navrhuje proto, že páry pohlaví různého v České republice mají

v současné době možnosti dvě – manželství a konkubinát, zatímco páry téhož pohlaví nemají možnost žádnou“ (Hrušáková & kolektiv, 2009, str. 517).

V této části budu vycházet z knihy Jan Seidla (2012). Zákon o registrovaném partnerství byl projednáván od roku 1997 do roku 2006. Osudovým byl rok 2006, kdy byl zákon schválen. V boji za registrované partnerství sehrály roli i lesbické a gay iniciativy, které jednaly s poslanci, senátory a zasílaly jim dopisy s důvody, proč by měli poslanci podpořit zákon o registrovaném partnerství. Na podzim roku 2002 se začalo ministerstvo spravedlnosti věnovat registrovanému partnerství, které bylo zařazeno do plánu legislativních prací vlády na rok 2003. Zákon o registrovaném partnerství byl zamítnut ve třetím čtení v únoru 2005. Později toho roku byl návrh předložen znovu s tou změnou prošel prvním i druhým čtením. Ve prospěch zákona hlasoval mimo jiné premiér Jiří Paroubek, který ve sněmovně prohlásil, že „*je to dobrý zákon*“. Jiří Paroubek před třetím čtením přesvědčil poslance a poslankyně ČSSD, kteří se zákonem nesouhlasili, k opuštění jednacího sálu. Návrh byl 16. prosince 2005 schválen Poslaneckou sněmovnou a mohl postoupit do Senátu. I díky gay a lesbickým iniciativám byl 26. ledna 2006 návrh v Senátu schválen s nadpolovičními hlasy pro. Zákon mohl postoupit k prezidentovi republiky. Tehdejší prezident Václav Klaus byl známý odpůrce zákonné úpravy gay a lesbických partnerství a tak 16. února na tiskové konferenci oznámil, že zákon vetuje. Zákon byl následně vrácen zpět do Poslanecké sněmovny, kde mohli poslanci zvrátit Klausovo veto s většinovými hlasy všech poslanců. Nestáčila většina přítomných, bylo potřeba 101 hlasů. Dne 15. března 2006 po třetím hlasování s potřebnými 101 hlasy Poslanecká sněmovna schválila zákon o registrovaném partnerství. Zákon přišel v účinnost dne 1. července 2006. V první den platnosti zákony uzavřely registrované partnerství 3 páry (Seidl & kolektiv, 2012).

Během dalších let došlo k různým úpravám, které vedly k rozšíření práv stejnopohlavních párů. Poslední novela, která je platná od ledna 2025 udává, že „partnerství je svazkem dvou osob stejného pohlaví, který se uzavírá podobným způsobem jako manželství“ (Šedová, 2025). Byly předloženy různé možnosti úprav

zákona s cílem o větší rovnoprávnost. Jeden z největších by znamenal uzákonění manželství pro všechny, ale s jiným názvem, kvůli často omílanému problému s označením „manželství“. Problém se samotným názvem manželství by měl pocházet z významu slova manželství, které se používá pro svazek muže a ženy. Tento návrh ve třetím čtení 28. února 2024 neprošel. Poslanecká sněmovna schválila pozměňovací návrh, který nepovoluje manželství, ale pouze partnerství, které obsahuje většinu práv manželů. Nejvýznamnější je nová možnost partnerů osvojit si dítě druhého partnera. Společné adopce nadále zůstávají zakázané. O návrhu se debatovalo několik dní. A debata byla několikrát přerušena, například kvůli dlouhému přednesu členů hnutí SPD.

1.2 Zákon o registrovaném partnerství v Evropské unii

V Evropské unii je umožněné uzavřít registrované partnerství ve většině státech. V některých zemích je registrované partnerství uvedené jako „civil union“ (civilní unie). Mezi státy, které neumožňují uzavřít registrované partnerství patří Bulharsko, Litva, Polsko, Rumunsko a Slovensko. Partnerství se v různých zemích EU liší v rámci vlastnických a dědických práv.

Poprvé bylo registrované partnerství představeno v Dánsku v roce 1989. Registrované partnerství mohly uzavírat pouze homosexuální páry. Prvním párem, který uzavřel partnerství byli Axel and Eigil Axcil, kteří se podíleli na zrovnoprávnění (Rydström, 2011). Jens Ryndstorm se historii stejnopohlavních svazků ve Skandinávských zemích věnuje ve své knize Neobvyklé páry: Historie gay manželství ve Skandinávii (v originále Odd Couples: A History of Gay Marriage in Scandinavia). Dánský parlament (v dánštině Folketing) v roce 1986 zajistil stejnopohlavním párům stejnou dědickou daň jako manželským párům. Následně v roce 1987 hlasoval parlament o novele zákona proti diskriminaci, který by výslovně zahrnovala i diskriminaci za sexuální orientaci (Rydström, 2011). Tlak na samotnou komisi způsobil, že v roce 1988 byla předložena zpráva, která ale nepodpořila myšlenku registrovaného partnerství. Předseda komise Poul Dam návrh registrovaného

partnerství nepodporoval a rozhodujícím hlasem zabránil komisi, aby jej zahrnula do návrhu. Tentýž rok představila komise zavedení registrovaného partnerství pro stejnopohlavní páry. První článek zprávy o registrovaném partnerství zněl: „dvě osoby stejného pohlaví si mohou nechat registrovat své partnerství“ (Rydström, 2011). Návrh zákona získal většinu hlasů díky podpoře sociálních demokratů, sociálně-liberální radikální levicové strany a socialistické lidové strany. Poté ale premiér rozpustil parlament a vyhlásil nové volby, důvodem ale nebylo registrované partnerství. Křesťanská lidová strana svou volební kampaň stavěla na zastavení návrhu zákona o registrovaném partnerství. Podle průzkumu novin však až 58 % Dánů podporovalo uzákonění registrovaného partnerství a pouze 20 až 25 % bylo proti (Rydström, 2011). Zákon byl nakonec schválen se 71 hlasy pro, 47 proti a 5 zdrženími.

V Nizozemí bylo registrované partnerství zavedeno v roce 1998. Oproti Skandinávskému registrovanému partnerství byla tato možnost povolená i heterosexuálním párům. Registrované partnerství obsahovalo stejná práva jako manželství (Trandafir, 2013). Oproti České republice mají v Nizozemsku na výběr mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím, ale s tím rozdílem, že jim obojí zajistí stejná práva (Netherlands G. o.).

2 Manželství pro všechny v ČR

Manželství osob stejného pohlaví k roku 2025 není zlegalizováno v České republice. Podle výzkumu agentury MindBridge Consulting (2022) dvě třetiny dospělé populace vyjádřilo souhlas s tím, že by homosexuální páry měly mít práva na uzavření manželství. Největší podporu podle průzkumu vyjadřují mladší respondenti (83 % pro) a ženy (74 % pro). Novější průzkum z roku 2023 od organizace GlobSec uvádí, že podporu vyjadřuje 72 % populace (2023). Organizace Jsme fér na svém webu uvádí, že petici za manželství pro všechny páry v ČR podepsalo více jak 170 000 lidí (Rambousková B. , 2023).

V České republice byl koncept stejnopohlavního manželství (manželství pro všechny) významně projednáván ve sněmovně v roce 2024. Cílem novely bylo narovnání práv stejnopohlavních párů. Kromě úplného zrovnoprávnění bylo představeno několik dalších návrhů. Jedním z kompromisů bylo nazvat svazek jinak než manželství, například partnerství. Manželství pro všechny se ve sněmovně začalo projednávat v roce 2021. Následně prošlo prvním i druhým čtením. Ve třetím čtení byl návrh zamítnut a schválen byl pozměňovací návrh, který mimo jiné povoluje osvojení dítěte partnera, ale nikoliv společné adopce. V přiloženém obrázku jsou podrobně představené návrhy, které se projednávaly v roce 2024.

Jaké byly hlavní varianty?

- **Původní návrh** (hlavní předkladatel Josef Bernard ze STAN): manželství, společné adopce, přiosvojení, ostatní drobná práva – plná rovnoprávnost
- **Varianta 2** (hlavní předkladatel Josef Cogan ze STAN): název partnerství, společné adopce, přiosvojení – kompromisní varianta, která podle odborníků zachovává dvě kategorie lidí, avšak s plnými občanskými právy
- **Varianta 3** (hlavní předkladatel Jiří Navrátil z KDU–ČSL): partnerství bez společných adopcí, přiosvojení, ale komplikované
- **Varianta 4** (hlavní předkladatel Karel Haas z ODS): partnerství bez společných adopcí, bez přiosvojení – podle odborníků pouze kosmetická úprava, zachovává dvě kategorie lidí, bez společných rodičovských práv

Obrázek 1: Návrhy úpravy zákoníku v otázce stejnopohlavního manželství (Rambousková M. , 2024)

2.1 První čtení

Novela o stejnopohlavní manželství byla v prvním čtení v Poslanecké sněmovně schválena dne 29. června 2023 a prošla do druhého čtení. Pro odmítnutí zákona o stejnopohlavním manželství hlasovalo 58 poslanců mezi nimiž bylo celé hnutí SPD, občanští demokraté a lidovci. Pro uzákonění stejnopohlavního manželství hlasovalo 68 poslanců, mezi nimiž byli poslanci ze STAN, TOP 09 a Pirátů (Rambousková & Machová, 2023). Hlavním tématem diskuse byl název „manželství“. Některým poslancům totiž vadí, že by pro stejnopohlavní sňatek byl používán termín manželství. Dále se hlasovalo o konkurenčním návrhu na zakotvení manželství jako svazek muže a ženy. Pro tento návrh hlasovalo celkem 86 poslanců z ANO, KDU-ČSL, ODS a SPD.

2.2 Druhé čtení

V únoru roku 2024 se konalo druhé čtení návrhu zákona o manželství pro všechny. Kromě novely o stejnopohlavním manželství byly představeny i pozměňovací návrhy, které jsou vyobrazeny na obrázku výše. Pozměňovací návrhy by nahradily slovo manželství partnerstvím a zrušily by zavedené registrované partnerství. Některé návrhy by zajišťovaly stejná práva jako manželství, ale neobsahovaly by problémový název. Čtvrtá varianta by pouze změnila název registrované partnerství na partnerství, ale nepřinesla by žádná nová práva pro stejnopohlavní páry (Šindlerová & Zelený, 2024).

2.3 Třetí čtení

Zatím poslední hlasování bylo 28. února 2024, kdy proběhlo třetí čtení návrhu zákona o manželství pro všechny. Novela zákona o manželství pro stejnopohlavní páry nebyla schválena. Byl uzákoněn návrh, který ruší registrované partnerství a zavádí tzv. partnerství s většinou práv, jaké mají heterosexuální manželé. Stejnopohlavním párům zaručuje možnost osvojení dítěte druhého z partnerů.

Společné adopce stále nebudou možné. Pro bylo 123 poslanců ze 176 přítomných (Vaňous, 2024).

3 Stejnopohlavní manželství v Evropě

Stejnoplhlavní manželství je v posledních letech velmi probírané téma. Joseph Chamie a Barry Mirkin uvádí, že „manželství osob stejného pohlaví je nový sociální fenomén, který vede k novému typu rodiny [...]. V moderní době stejnoplhlavní manželství neexistovalo až do 21. století, kdy roste počet zemí, které umožňují sňatky stejnoplhlavních párů“ (2011, str. 529).

Stejnoplhlavní manželství je legální ve 36 zemích světa. Jedná se hlavně o západní část světa, ve které ho uznávají téměř všechny státy, zatímco východní a střední oblast nadále zakazuje stejnoplhlavní manželství (Steward & Lloyd, 2016). Z východní části se připojili pouze Estonsko a Slovinsko. V Evropě se ke státům, ve kterých je manželství stejnoplhlavních párů legální, řadí Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Grónsko, Irsko, Island, Lucembursko, Malta, Německo, Norsko, Portugalsko, Řecko, Rakousko, Španělsko, Švédsko, Estonsko, Finsko, Slovinsko, Švýcarsko a Velká Británie (Masci, Sciupac , & Lipka, 2017). Naposledy se připojili Řecko a Estonsko. Řecko je první křesťanskou ortodoxní zemí, která legalizovala stejnoplhlavní manželství. V roce 2025 zlegalizovalo stejnoplhlavní manželství Thajsko.

V roce 2012 bylo umožněno homosexuálním párům v Dánsku uzavírat sňatek v Evangelicko-Luteránském kostele. Tato revoluční změna vyvolala kontroverzní reakce (Dabelsteen, 2015). První stejnoplhlavní manželství uzavřené v kostele bylo dne 16. června 2012.

3.1 Nizozemsko

Nizozemsko se zapsalo do historie jako první země, která legalizovala manželství pro homosexuální páry v roce 2001. Kromě legalizace manželství, bylo povoleno homosexuálním párům adoptovat děti. Boj za práva LGBT lidí zde probíhal už od 40. let minulého století. Parlament zákon schválil v poměru tři ku jedné. Křesťanskodemokratická strana, která tedy nebyla součástí vládní koalice, byla jediná proti schválení zákona. První homosexuální manželství bylo uzavřeno 1. dubna 2001

(Trandafir, 2013). V Nizozemsku byl podíl manželství osob stejného pohlaví každý rok 1,9 % během období 2001 až 2010 (Chamie & Mirkin, 2011, str. 531).

V Nizozemském zákoníku se změnila pouze jediná věta, která zní: „Manželství může být uzavřeno dvěma osobami různého nebo stejného pohlaví“ (Netherlands G. o.). V České republice se upozorňuje na to, že slovo manželství by mělo být používáno pouze pro sňatek muže a ženy (Komárek, 2024) .

3.2 Slovinsko

Slovinsko jako první postkomunistická země a zároveň první země bývalé Jugoslávie legalizovalo stejnopohlavní manželství a zároveň umožnilo stejnopohlavním párům adoptovat děti. Zákon legalizoval Slovinský soud po tom, když došel k závěru, že zákon, který umožňoval manželství jen heterosexuálním párům, je v rozporu s ústavním zákazem diskriminace (Seznam Zprávy, 2022). Parlament dostal půl roku na to, aby upravil zákon na základě rozhodnutí Ústavního soudu. Zákon se setkal s nesouhlasem konzervativních aktivistů, kteří ho označili za neústavní. Dále nazvali dva soudce za zaujaté vůči zákonu (Seznam Zprávy, 2022).

Zákon byl už jednou přijat parlamentem v roce 2015. Slovinští občané ho téhož roku zamítli v referendu (Seznam Zprávy, 2022). V referendu proti stejnopohlavnímu manželství hlasovalo 64 % voličů. V roce 2012 proběhlo referendum, které by stejnopohlavním párům zajistilo více práv a tehdy ho voliči zavrhnuli s 55 % hlasy (Andrinek, 2022).

Podnět k projednání zákona podaly dva stejnopohlavní páry, kterým nebylo povoleno vzít se a adoptovat děti. Ve Slovinsku již dříve bylo možné osvojit si dítě druhého partnera a nově k těmto právům přibýly i adopce.

3.3 Estonsko

Estonsko se stalo první zemí bývalého SSSR a zároveň i první pobaltskou zemí, která zlegalizovala stejnopohlavní manželství v roce 2023. Zákon, který umožňuje

„gender-neutral“ manželství, přijal Estonský parlament v červnu v roce 2023 (CNE.news, 2024). Nově tedy zákon neuvádí, že manželství zahrnuje muže a ženu, ale „dvě přírodní osoby“ (CNE.news, 2024). S manželstvím bylo i homosexuálním párům umožněno adoptovat děti.

Za tímto progresivním rozhodnutím stála premiérka Kaja Kallas, která chce Estonsko vést západní cestou než se dále opírat o Rusko (CNE.news, 2024). Během let se podpora stejnopohlavního manželství v Estonsku zvyšovala. Pár let před uzákoněním byla většinová společnost proti (CNE.news, 2024). V roce 2024 se zákon setkal s velikou podporou veřejnosti.

3.4 Řecko

V roce 2024 se Řecko stalo historicky první křesťanskou zemí, která uzákonila stejnopohlavní manželství. Zákon byl navržen vládou premiéra Kyriakose Mitsokise, který je velmi konzervativní. Podle zákona byla rozšířena rodičovská práva pro stejnopohlavní páry (ČTK, 2024). Zlepšení právního postavení dětí vychovávaných stejnopohlavními páry měl být jeden z důvodů pro legalizaci. Zákon prošel se 176 hlasy ku 76 v parlamentu a setkal se s odporem ortodoxní církve, jehož členové následně začali protestovat v Aténách (Gregory, 2024).

Proti zákonu vystoupil bývalý řecký premiér Antonis Samaras, který uvedl, že *„děti potřebují matku a otce a manželství otevřené stejnopohlavním párům není lidské právo“* (ČTK, 2024). Podporu vládě vyjádřily levicové strany Syriza a Pasok (ČTK, 2024). Vůdce strany Syriza Stefanos Kasselakis, který je otevřeně gay, podpořil zákon, i přestože nesouhlasil s právy pro stejnopohlavní rodiče (Euronews & AP, 2024). Zákon totiž nepovoluje adopce, ale pouze osvojení biologického dítěte partnera. Podobné je to v České republice s partnerstvím. Zákon z roku 2024 o Partnerství obsahuje osvojení dítěte partnera.

3.5 Státy, které uznávají stejnopohlavní manželství uzavřené v jiné zemi

V mnoha státech není legální uzavřít stejnopohlavní manželství, ale uznávají manželství uzavřené v jiném státě. Homosexuální páry mohou zpečetit své manželství v zemi, která ho zlegalizovala a jejich země jim manželství uzná za platné. Takovou zemí je například Izrael a Itálie. V Asii se mezi tyto státy řadí Izrael a Jižní Korea. V Severní Americe Saint Kitts a Nevis a Saint Vincent a Grenadina. V Africe je to Namibie a v Jižní Americe Peru. Ve střední a východní Evropě ani jeden ze států, kde není legální stejnopohlavní manželství, neuznává stejnopohlavní manželství uzavřené v jiné zemi.

4 Stereotypy

Politici se ve svých tvrzeních opírají i o nějaké stereotypy, pomocí kterých vyjadřují, proč nechtějí podpořit uzákonění stejnopohlavního manželství. Jedním z hlavních důvodů, proč se někteří stále vyjadřují proti stejnopohlavnímu manželství, je právě název manželství. Název manželství by podle tohoto argumentu měl pocházet od slova muž a žena. V České republice je v zákoníku uvedeno, že: „manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc“ zákon č. 89/2012 Sb. (Parlament České republiky, 2012).

4.1 Argumenty pro

Zmiňovaným důvodem, proč by mělo být zlegalizováno manželství pro všechny je, že „manželství není pouze o plození dětí, ale také o jejich výchově a vzájemné podpoře mezi manželi,“ uvedla Markéta Kadeřábková ve svém článku (2023). Stejnopohlavní páry biologicky nemohou zplodit děti, ale mohly by jim poskytnout stejné zázemí jako heterosexuální páry. Dalším argumentem je, že láska je jen jedna a manželství je naplněním lásky mezi dvěma lidmi (jsmefér). Mezi registrovaným partnerstvím a manželstvím je mnoho významných rozdílů. Jeden z nich je například ten, že registrované partnerství nezajišťuje stejná práva jako manželství. Diskutovaným důvodem bývá i kategorie dvou lidí. Stejnopohlavní páry stále nemají stejná práva jako páry opačného pohlaví a smí uzavírat pouze tzv. partnerství. Někteří politici vyjadřují nesouhlas se zavedením manželství pro všechny kvůli samotnému názvu manželství. Upravující návrhy představené v roce 2024 obsahovaly právě zmiňované partnerství, které nakonec bylo schváleno s omezenými právy. Společnost to tedy dělí na dvě kategorie (ti, co mohou uzavřít manželství a ti, co nemohou).

4.2 Argumenty proti

Významným argumentem proti bývá nutnost udržení tradičních hodnot. Tento argument je často zmiňován konzervativními politickými stranami. Tyto strany usilují o udržení tradiční rodiny ve složení muž, žena a děti. Rodina by podle těchto názorů měla sloužit k plození dětí, a to z biologického hlediska není možné u stejnopohlavních párů. Pro mnohé je nepochopitelné, že by rodina měla vypadat jinak než otec, matka a děti. V dnešní době takové složení rodiny už nemusí vždy být standardem.

Adopce jsou dalším často probíraným tématem v rámci manželství pro všechny. Jelikož stejnopohlavní páry nemohou biologicky zplodit dítě, někteří politici zmiňují, že by neměly mít právo děti vychovávat obecně. To souvisí s již zmíněným argumentem ohledně tradiční rodiny. Potencionální šikanu dítěte vychovávaným stejnopohlavním párem politici uvádějí jako jeden z důvodů, proč by neměly stejnopohlavní páry vychovávat děti. Dítě by mělo čelit nenávisti či šikaně od vrstevníků z důvodu, že je vychováván dvěma muži či dvěma ženami.

Jak již bylo uvedeno výše, samotný název manželství je tématem diskusí. Některým politikům se nelíbí, že by pro svazek stejnopohlavních párů bylo použito slovo manželství, které se historicky používalo jen pro sňatek muže a ženy. Někteří poslanci se pokoušeli schválit návrh, který by do ústavy propasal, že manželství je svazek pouze muže a ženy. Někteří politici jako důvod, proč by nemělo být zlegalizováno manželství pro stejnopohlavní páry uvádějí, že se jedná o moderní trend či progresivismus. Tento argument je často zmiňovaný například hnutím SPD.

Ve společnosti mají stále někteří dojem, že pokud dítě vyrůstá v homosexuální rodině, může to ovlivnit do budoucna jeho sexuální orientaci. Dítě by mohlo „okoukat“ chování rodičů, a to by mělo mít podle některých vliv na jeho orientaci. Neexistuje žádná studie, která by potvrdzovala, že sexuální orientaci dítěte by ovlivňovala sexuální orientace jeho rodičů.

II. Empirická část

5 Metodologie a popis výzkumu

V empirické části se budu věnovat konkrétním vyjádřením politiků ohledně manželství pro všechny. V rámci výzkumu používám kvalitativní deskriptivní analýzu politických vyjádření v médiích a na sociálních sítích. V roce 2024 se uskutečnilo zatím poslední hlasování o manželství pro homosexuální páry v České republice. Poslanecké sněmovně byly předloženy návrhy k úplnému či částečnému zrovnoprávnění. Politické strany hlasovaly různě, jak mezi sebou, tak i politici mezi sebou uvnitř jednotlivých stran. Kromě vyjádření k poslednímu hlasování o novele o manželství pro všechny se zaměřím i na ostatní vyjádření politiků, které jsou dostupné na jejich profilech na sociálních sítích či v médiích.

5.1 Cíl empirické části

Před započítím bakalářské práce jsem si za hlavní cíl stanovila prozkoumat, jak se politici vyjadřují k manželství pro všechny, zda se vyjadřují pozitivně či negativně, jaké jsou jejich argumenty pro či proti a zda se názory liší uvnitř politických stran a mezi politickými stranami.

5.2 Výzkumná otázka

Výzkumná otázka je vyvozena z cíle práce a zní: Jak se čeští politici vyjadřují ohledně manželství pro všechny? Tato výzkumná otázka se zaměřuje na analýzu veřejných vyjádření českých politiků k tématu stejnopohlavního manželství v České republice. Z hlavní výzkumné otázky vyplynula dílčí otázka a to: Jak se strany mezi sebou liší v otázce manželství pro všechny a zda se liší politici vně strany?

5.3 Výzkumný nástroj

K psaní této práce byla zvolena obsahová analýza vyjádření výroků politiků na sociálních sítích a v médiích s prvky deskriptivní analýzy. Na základě výsledků

hlasování z roku 2024 jsem si vybrala politické strany, na které se zaměřím, a následně jsem si zvolila konkrétní politiky, kteří se k otázce stejnopohlavního manželství v rámci strany vyjadřují nejčastěji a nejvýznamněji. Pro vyhledávání jejich vyjádření jsem využila internetové zdroje, včetně rozhovorů pro online média a jejich oficiální účty na sociálních sítích. Zatímco někteří politici jsou aktivnější na sociálních sítích, jiní naopak preferují oficiální vyjádření v rámci tiskové konference. Analýza se především soustředí na data z roku 2024, jelikož v tomto roce proběhlo zatím poslední hlasování o zlegalizování stejnopohlavního manželství. Na sociální síti X a Facebook jsem si našla profil příslušného politika a do vyhledávání napsala heslo „manželství pro všechny“. Následně jsem výroky přečetla a vybrala ty nejzajímavější. Výroky jsem následně zanalyzovala v kontextu dalších výroků daného politika a porovnála jsem výroky politiků dané strany.

5.3.1 Obsahová a mediální analýza

Bryman ve své knize (2016, str. 283) definuje obsahovou analýzu jako analýzu dokumentů a textů, které mohou obsahovat slova a/nebo obrázky. Ty mohou být tištěné nebo online, psané nebo mluvené. Dále se snaží kvantifikovat obsah na základě předem stanovených kategorií systematickým a reprodukovatelným způsobem. Mediální analýza je analýza obsahu vyjma v mediálním prostředí.

5.3.2 Komparativní analýza

Komparativní či srovnávací metoda se zaměřuje na porovnání obsahu mezi sebou. Chris Pickvance (2005) zmiňuje, že komparativní analýza se provádí především k získání lepšího porozumění kauzálních procesů, které se podílejí na vzniku události, jevu nebo vztahu, většinou prostřednictvím zkoumání možností vysvětlujících proměnných. Tradičně kladla srovnávací analýza důraz na vysvětlení rozdílů a vysvětlení podobností a tento proces pomáhá ujasnit vztahy mezi dvěma či více fenomény a poskytuje validní důvody.

6 Analýza dat

K analýze jsem si zvolila strany SPD, KDU-ČSL, TOP 09 a ANO. Hnutí SPD je výrazně proti manželství pro všechny a všichni členové zaujímají stejný postoj. KDU-ČSL je konzervativní, ale uvnitř strany se nachází liberálněji smýšlející zastánci manželství pro všechny. TOP 09 je příkladem liberální strany, která podporuje rovnoprávnost všech občanů. Politici ANO se ve většině případů snaží působit neutrálně a moc se k otázce manželství pro všechny nevyjadřují.

6.1 SPD

Hnutí SPD dlouhodobě prosazuje názor o tradiční rodině a jednotně hlasuje proti manželství pro všechny. Jako tradiční rodina by podle SPD mělo být složení muž, žena a děti. Při hlasování o novele o manželství pro všechny hlasovalo celé hnutí SPD proti. Hnutí se na svém webu vyjádřilo k tradičním hodnotám. Jako tradiční hodnoty hnutí uvádí rodinu a její složení podle toho, jak to bylo dříve. *„Prosazování tzv. manželství pro všechny je aktivistickým projevem ideologie progresivismu,“* uvedl Radek Rozvoral na oficiální stránce SPD (Rozvoral, 2024). Tradiční rodina ve složení muž, žena a děti bývá častým argumentem hnutí proti stejnopohlavního manželství.

Během hlasování ve 3. čtení o návrzích týkajících se manželství pro všechny SPD hlasovalo pro 3. pozměňovací návrh, tedy název partnerství, bez společných adopcí a osvojení. K hlasování se nedostavili Jaroslav Bašta, Jaroslav Foldyna a Karla Maříková. Hnutí k výsledkům hlasování uvedlo, že *„neexistuje v žádném právním judikátu právo na dítě nebo právo na sňatek. Nakonec náš pozměňovací návrh neprošel. Konečnou schválenou novelu nikdo z našich poslanců nepodpořil, neboť jsme k ní měli celou řadu výhrad, které naši poslanci prezentovali při svých vystoupeních v rámci projednávání“* (Rozvoral, 2024). Hnutí SPD nepodporovalo návrhy, které právě umožňovaly adopce či osvojení dítěte homosexuálními páry, a proto hlasovali jednomyslně pro třetí návrh, který pouze mění název z registrovaného partnerství na partnerství, ale zachovává dvě kategorie lidí.

6.1.1 SPD a osvojování dětí

Hnutí SPD vyjádřilo nesouhlas s uzákoněním adopcí homosexuálními páry. „Homosexuál si může požádat o dítě jako samožadatel nebo samožadatelka,“ uvedl poslanec hnutí SPD Jan Síla (Zelený & Šindlerová, 2024). Společné adopce nezískávají v hnutí žádnou podporu.

„Institut manželství odráží především zájem dětí, protože bylo prokázáno, že trvalé soužití muže a ženy je v průměru nejlepším prostředím pro všestrannou výchovu a péči o děti, které budou mít v budoucím životě největší šanci uspět. Pro nás není vůbec podstatné, jakou má člověk barvu pleti, náboženské vyznání, či sexuální orientaci. Definice manželství úzce souvisí s definicí rodičovství, kde jde prvořadě o děti. Požadavky a tužby dospělých by neměly být nadřazeny právům těch bezbranných, nejzranitelnějších, tedy dětí, které mají dle Úmluvy o právech dítěte právo znát své rodiče (otce a matku)“ uvedl Radek Rozvoral na webu SPD (2024). Ve svém vyjádření dále uvedl, že: *„bez fungujících a silných rodin (muž, žena a děti) jako společnost a stát dlouhodobě nepřežijeme“* (Rozvoral, 2024). Ve svých příspěvcích či vyjádřeních dávají veliký důraz na důležitost rodiny, kde rodiče jsou muž a žena. Tradiční hodnoty a tradiční rodina jsou pojmy, které se při projevech hnutí SPD často opakují.

6.1.2 Jan Síla

Před třetím čtením se na tiskové konferenci dne 27. 2. 2024 Jan Síla, který je poslanec za hnutí SPD a zároveň je lékař, vyjádřil k otázce manželství pro všechny. Ještě před samotným vyjádřením pronesl Tomio Okamura, že na své konferenci mají přítomné lidi v tradičních krojích pro podporu tradic. Jan Síla dále pokračoval se svým vyjádřením k hlasování o manželství pro všechny. Uvedl, že *„návrh novely tohoto zákona ruší institut registrovaného partnerství a umožňuje uzavírat manželství i jiným osobám, než je muž a žena“* (2024).

Dále ve svém vyjádření pokračoval, že *„současně má být legalizována adopce a výchova dětí v homosexuálním prostředí, SPD pro tuto novelu ani pro pozměňující návrhy které to umožňují, nebude hlasovat, protože jsme přesvědčení, že děti mají být primárně vychovávány v biologické rodině tvořené mužem a ženou“* (2024). Celý proslov se drží tématu tradic, tradičních hodnot a nutnost biologické rodiny. V roce 2021 se další člen SPD Tomio Okamura nechal slyšet, že by radši skočil z okna, než aby byl vychováván stejnopohlavním párem (Kopecký, 2021). Tento výrok se setkal s kontroverzí, jelikož sám Tomio Okamura pochází z dětského domova.

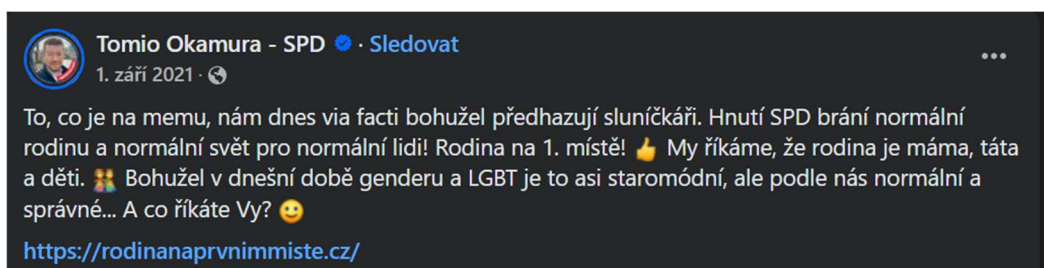
„V případě stejnopohlavních svazků navrhujeme název partnerství, nikoliv manželství, a chceme dát stejnopohlavním párům stejná práva jako manželům, kromě adopce a osvojování dětí. Zároveň podporujeme manželství výhradně mezi mužem a ženou, pevně zakotvené v Ústavě“ uvedl dále Jan Síla (2024). Stejná práva, které byly zmíněny, se týkají spíše formálních úprav, například společné jmění, ale nezajišťují úplnou rovnoprávnost ve společnosti, například právě možnost adoptování dětí.

Jan Síla pokračoval často zmiňovaným tvrzením hnutí SPD, že *„prosazování tzv. manželství pro všechny je aktivistickým projevem ideologie progresivity“* (2024). Stejnopohlavní manželství by tedy mělo být součástí aktivistické propagandy.

Jan Síla se v roce 2023 po prvním čtení novely zákona o manželství pro všechny vyjádřil k asistované reprodukci. *„Pokud na to budete mít, v budoucnosti si koupíte dítě jako domácího mazlíčka podle svých požadavků – blond klučínu s výškou 190 cm a třeba s IQ 180. Většina těch, co na to mít nebudou, se stane podřadnou rasou, jejíž IQ bude řízeno neúprosnou Gaussovou křivkou,“* pronesl, (Rambousková & Machová, 2023). Jakožto lékař tedy tvrdí, že se z asistované reprodukce stane obchod a dítě si budou moci lidé koupit na objednávku dle svých požadavků. Dále uvedl, že *„pokud bude dítě vychováváno v gay vztahu stylem, že je normální, když muž má anální sex s mužem, tak je do budoucna cosi špatně“* (Rambousková & Machová, 2023). Toto tvrzení naznačuje, že homosexuální páry vychovávají děti s velkým důrazem na sexualitu. Výrok se dá označit za zavádějící a nepodložené tvrzení, které nejsou u hnutí SPD novinka.

6.1.3 Tomio Okamura

Na sociální síti Facebook bývá nejaktivnějším příspěvatelem z hnutí SPD Tomio Okamura. Právě na této sociální síti nejčastěji vydává příspěvky týkající se různých témat, mezi nimi právě i LGBT komunity a stejnopohlavního manželství. „My říkáme že rodina je máma, táta a děti. Bohužel v dnešní době genderu a LGBT je to asi staromódní, ale podle nás normální a správné... A co říkáte Vy?“ uvedl ve svém příspěvku Tomio Okamura dne 14. listopadu 2021 (Okamura, 2021). Příspěvky často také obsahují přiloženou ilustraci vyjadřující příslušný názor. V rámci homosexuálního manželství či LGBT tematiky se často jedná o ilustraci vyjadřující podporu tradiční rodiny.

Obrázek 2: Vyjádření Tomia Okamury na sociální síti Facebook (Okamura, 2021)

Obrázek 3: Přiložená ilustrace u příspěvku Tomia Okamury (Okamura, 2021)

Příspěvky na Facebooku od Tomia Okamury často působí jako spekulace, nepodložené či zavádějící informace. Jinými slovy, stojí si pouze za svým názorem,

který prezentuje jako ten jediný správný. V roce 2018 na svůj Facebookový profil sdílel svůj projev na jednání Poslanecké sněmovny. Samotný projev má přes pět minut a kromě videa k němu sdílel Tomio Okamura i komentáře k projevu. Ve svém vyjádření zdůraznil nesouhlas SPD s navrhovanou definicí manželství. *„Manželství homosexuálů – poslanci hnutí ANO, Pirátů, ČSSD, STAN, KSČM, TOP 09 prosazují zákon o zrušení manželství jako muže a ženy, o zrušení táty a mámy – a chtějí to nahradit definicí, že je to vztah dvou lidí. S tím SPD nesouhlasí“* (Okamura, 2018). Tvrzení o zrušení otce a matky, nesprávně dává dojem, že se poslanci snaží vymazat pojmy otec a matka. Podle Tomia Okamury poslanci předložili *„revoluční změnu naší filozofie“* (Okamura, 2018). *„Naše filozofie by měla obsahovat samotnou důležitost pojmu vztah muže a ženy v zákoně“* dále uvedl (Okamura, 2018). Ve svém vyjádření znovu zmiňuje důležitost standardní či tradiční rodiny a role muže a ženy ve společnosti, jak to bylo dáno historicky.

Dále pokračoval ve svém vyjádření, že *„všichni, jak tady sedíte, připomeňte si své rodiče – tátu, mámu, babičky, dědečky, co by vám asi na tenhle šílený nápad, zrušit manželství jako svazek muže a ženy, řekli? Moraváci asi tuší, co lískanců by tady prolítlo vzduchem“* (Okamura, 2018). Celý příspěvek opakuje vše dokola. Vše, co už bylo zmíněno, se opírá se o tradiční hodnoty. Celý projev Tomia Okamury se dá shrnout jako propagace jeho konceptu tradiční rodiny. Například část, že *„rodinné právo by proto mělo být jednoznačné, rodina, a tedy manželství je spojení muže a ženy za účelem zplození, porodu a výchovy dětí“* (Okamura, 2018) by sama o sobě stačila k vystihnutí postoje hnutí SPD k manželství pro všechny. Později znova zmíní nutnost rodiny složené z muže a ženy, kvůli biologické potřebě plodit děti. *„Muž bude mužem vždy a žena ženou. Muž dítě neporodí a žena dítě bez muže nezplodí. Biologického tátu ani mámu druhá máma či pseudotáta nenahradí. Manželství a jeho podpora v této podobě, v jaké existuje po tisíce let, preferovaly všechny státní systémy v dějinách, a to bez ohledu na sexuální preference dané společností, protože nikdy přímo se sexuálním životem nesouviselo,“* uvedl Tomio Okamura ve svém vyjádření (2018). Manželství tedy podle Tomia Okamury

slouží k plození dětí. Zároveň zdůraznil, že odmítá možnost adopcí homosexuálními páry, jelikož děti, které vyrůstají ve stejnopohlavních rodinách jsou podle něj znevýhodněné a postižené. Pro děti by tedy bylo i lepší vyrůstat ve špatných podmínkách, ale ve plné „přirozené“ rodině než v, jak zmínil, „luxusu“ u stejnopohlavních rodičů.

Z příspěvku jsem se snažila vybrat jen nejpodstatnější části. Každý odstavec jeho vyjádření obsahuje radikální, kontroverzní či zavádějící informace a pro pochopení kontextu jsem musela nechat některé pasáže v plném znění. Tomio Okamura ve svém projevu mluvil klidně a neagresivně. Tento příspěvek mi přišel jako jeden ze zásadních vyjádření Tomia Okamury, jelikož v něm vysvětluje nejen svůj, ale i celý postoj SPD ke stejnopohlavnímu manželství.

Jak bylo dříve zmíněno, Tomio Okamura dává svůj názor najevo velice často. Právě výše uvedené vyjádření, že by radši skočil z okna než mít stejnopohlavní rodiče, bylo v roce 2021 virální a kontroverzní. Sám Tomio Okamura vyrůstal v dětském domově a tímto reagoval na tvrzení, že děti z dětských domovů by radši byly adoptovány stejnopohlavním párem než vyrůstat v dětském domově.

6.1.4 Závěrečné zhodnocení SPD

Kromě tradičních hodnot hnutí SPD často kritizuje aktivismus. Jak zmínil Jan Síla při svém projevu na konferenci: *„manželství pro všechny je aktivistickým projevem ideologie progresivity“* (2024). Stejnopohlavní manželství by měl být pouze novodobý pokus o razantní změnu ve společnosti. Vyjádření politiků SPD cílí na strach z nového a podporují udržení starých tradic. Jinak řečeno „bylo to tak vždy a vždy to tak bude“. Hnutí, jako jedno z mála, vždy hlasuje jednohlasně a nenachází se zde nikdo, kdo by s názorem většiny nesouhlasil. Nejčastěji se k otázce stejnopohlavního manželství vyjadřují Tomio Okamura a Jan Síla, kteří měli projev i na konferenci k poslednímu hlasování o manželství pro všechny konané minulý rok. Manželství jako svazek muže a ženy je v otázce manželství pro všechny častým argumentem proti stejnopohlavnímu

manželství od hnutí SPD. Dalším důležitým faktorem jsou dle hnutí adopce stejnopohlavními páry. Jak bylo již dříve uvedeno, tradiční rodina složená z muže a ženy je hlavním tématem ve výrocích od politiků z hnutí. SPD je jedno z mála, jehož všichni členové hlasují stejně. Při hlasování o manželství pro všechny všichni hlasovali pro ne.

6.2 KDU-ČSL

Konzervativní KDU-ČSL se v názorech o stejnopohlavním manželství liší i uvnitř strany. K hlasování ve 3. čtení se za KDU-ČSL nedostavil Jan Bartošek, Pavel Bělohrádek, Jiří Horák a Michael Kohajda. Mezi přítomnými pro celý zákon o homosexuálním manželství hlasovala Marie Jílková, která zároveň dala svůj hlas i polomanželství a solidárnějšímu pozměňovacímu návrhu a zdržela se hlasování pro třetí pozměňovací návrh. Dále pro celý zákon hlasoval Jiří Navrátil, který kromě polomanželství hlasoval pro všechny návrhy. Tom Philipp také hlasoval pro všechny návrhy kromě posledního pozměňovacího návrhu. Naopak David Šimek se zdržel hlasování o celém zákonu a pro ostatní návrhy hlasoval pro. Karel Smetana hlasoval pro přijetí celého zákonu a proti ostatním změnám. Marek Výborný a Miroslav Zborovský hlasovali pro celý zákon a dva pozměňovací návrhy, kromě polomanželství.

Pro třetí pozměňovací návrh hlasovali Romana Bělohlávková, Ondřej Benešík, Jiří Karbol, Aleš Dufek, Pavla Golasowská, Šimon Heller, Marian Jurečka, Vít Kaňkovský, Nina Nováková, Hayato Okamura, Robert Teleky a Antonín Tesařík.

Šimon Heller, který upozornil na to, že pochází z jižních Čech, ve svém vyjádření uvedl, že *„u nás na jihu Čech je hovězí vždy hovězí, kuřecí je kuřecí a manželství bude vždycky svazkem muže a ženy“* (Rambousková & Machová, 2023). K jeho vyjádření dodal Hayato Okamura, že *„ne vše, co zde je dlouhou dobu, je špatné, ne vše je potřeba inovovat“* (Rambousková & Machová, 2023). Vyjádření obou těchto politiků se drží známého *„vždy to tak bylo a vždy to tak bude“*. Naopak někteří členové KDU-ČSL s těmito

názory nesouhlasí. Jan Grolich na svém profilu na platformě X napsal omluvu: „*cítím, že za některé výroky mých kolegů je potřeba se omluvit, omlouvám se*“ (2023). Přidala se k němu i poslankyně Marie Jílková, která uvedla, že „*ráda bych veřejně řekla, že v KDU-ČSL existuje i skupina lidí, kteří podporují manželství pro všechny*“ (Rambousková & Machová, 2023). Strana KDU-ČSL na rozdíl od SPD nedrží stejný názor a nehlasuje stejně.

6.2.1 Marian Jurečka

V otázce manželství pro všechny by se dal Marian Jurečka označit za konzervativního politika. Podle něj je manželství svazek muže a ženy, ale zároveň podporuje zrovnoprávnění. Ovšem i zrovnoprávnění má své meze – rozšíření práv registrovaných partnerů ano, manželství ne. Marian Jurečka uvedl na oficiálním webu KDU-ČSL, že „*manželství vnímáme jako svazek muže a ženy, zároveň vyzýváme k narovnání práv registrovaných partnerů*“ (2024). Již dříve se vyjádřil k možnosti, že by podpořil upravení práv v registrovaném partnerství. V roce 2021 v rozhovoru pro Respekt uvedl, že zavedení možnosti manželství pro stejnopohlavní páry do programu vlády by ohrozilo setrvání KDU-ČSL v koalici SPOLU. V rozhovoru pronesl, že by byl pro změny v právech registrovaných partnerů, ale manželství pro všechny podle něj není „*vážný problém*“ (Svobodová, 2021). Na otázku, zda víra souvisí s postojem KDU-ČSL, odpověděl, že „*já do toho svoji osobní víru nepromítám, já do toho promítám pohled na hodnotovou záležitost svazku muže a ženy, který je tady po staletí tak ustaven – jako svazek muže a ženy, který je předpokladem pro vytvoření rodiny*“ (Svobodová, 2021). Následným otázkám, zda je to i postoj KDU-ČSL, se vyhýbal. Jurečka nakonec prohlásil, že schválení návrhu zákona o manželství pro všechny nepovažovali za porušení koaliční smlouvy (Jeřábková, 2022).

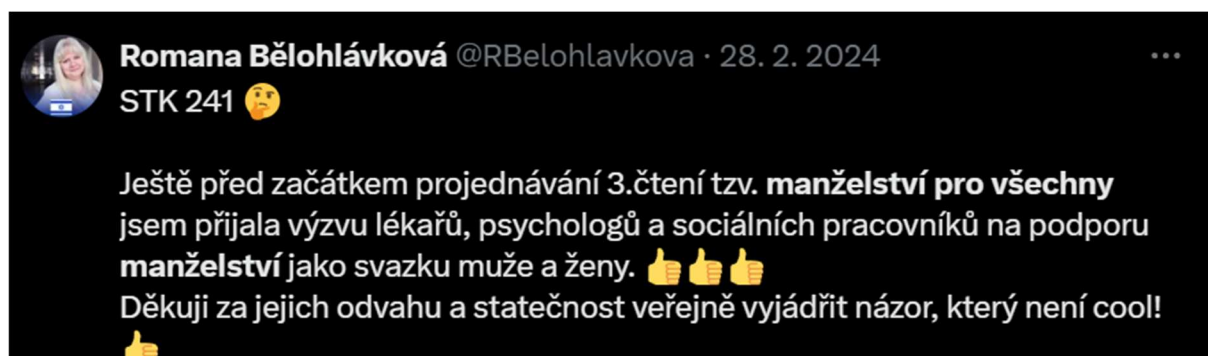
Marian Jurečka v roce 2022 podpořil zákon, který by do ústavy zakotvil, že manželství je svazek muže a ženy. V důvodové zprávě tohoto zákona stálo: „*zakotvení manželství jakožto v zásadě trvalého svazku jednoho muže a jedné ženy, kolem něž vzniká rodina a který je primárním sociálním prostředím, v němž jsou plozeny a vychovávány děti, ale*

vedle toho také zajišťovány potřeby stárnoucích rodičů atp., je v našem civilizačním okruhu pevně přítomno již několik tisíc let“ (Jeřábková, 2022). To, že manželství je svazek muže a ženy, je často zmiňovaný důvod.

6.2.2 Romana Bělohlávková

Odpůrkyní zavedení úplného zrovnoprávnění je Romana Bělohlávková. Ve svém proslovu uvedla, že „*děti vychovávané ve stejnopohlavních rodinách se stávají terčem posměchu*“ (Rambousková M. , 2024). Dalším argumentem této političky bylo, že se začínají objevovat dotazy na manželství tří osob. Romana Bělohlávková ve svých tvrzeních dává najevo jasný nesouhlas s manželstvím pro všechny.

„Z mého pohledu je instituce manželství jednoznačně vyhrazena pouze muži a ženě, trvalému spojení muže a ženy. Protože to je jediná záruka, že děti mají naději, aby je vychovávali geneticky a biologicky jejich vlastní rodiče,“ (Stuchlíková & Rambousková, 2023) uvedla Romana Bělohlávková o instituci manželství.

Obrázek 4: Příspěvek Romany Bělohlávkové na sociální síti X (Bělohlávková, 2024)

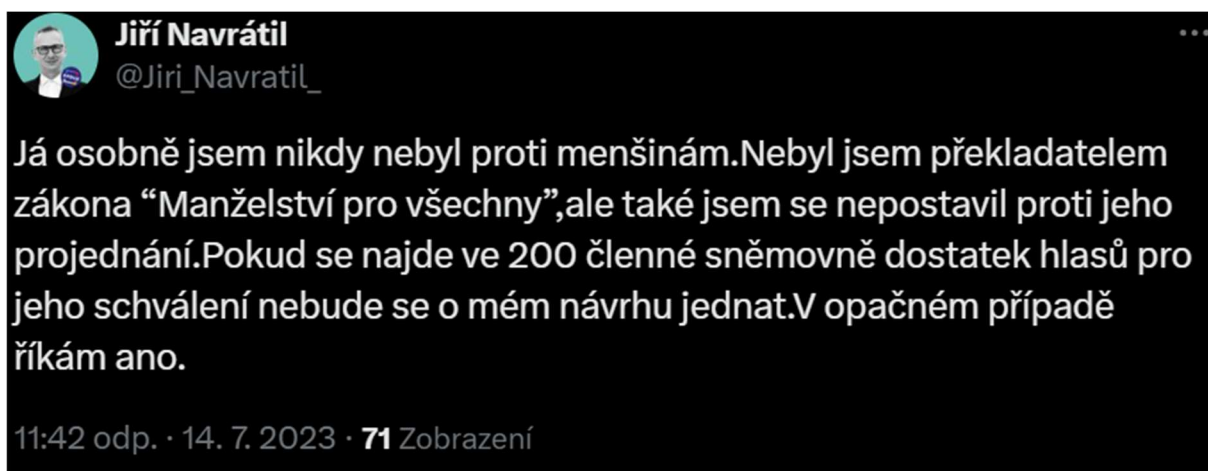
6.2.3 Jiří Navrátil

V roce 2022 poslanec Jiří Navrátil vystoupil veřejně jako homosexuál, když reagoval na vraždu dvou lidí na Slovensku. Podle svých slov dostal ve straně KDU-ČSL na starost narovnání práv sexuálních menšin. Jiří Navrátil byl autorem třetího pozměňovacího návrhu, který z původního názvu registrované partnerství odstranil slovo registrované, které je podle něj nedůstojné. „*V České republice registrujeme auta a máme registrační značky, ale nebudeme registrovat lidi*“ uvedl Jiří Navrátil (Šídlová,

2022). Jeho návrh nezaručoval společné adopce, ale pouze přiosvojení biologického dítěte jednoho z partnerů. Tento návrh prošel a v platnost vešel od roku 2025. Z KDU-ČSL pro návrh Jiřího Navrátila hlasovalo pouze šest poslanců. Ve třetím čtení hlasoval pro celý zákon a dva pozměňovací návrhy (včetně toho svého). Nehlasoval pro návrh, který by zajistil stejná práva, ale s názvem partnerství.

„Zjišťoval jsem v rámci všech poslaneckých klubů, jak jsou nakloněni tomu, že bychom to otevřeli naplno, to znamená adopce pro oba dva, aby byli žadateli oba. A to bylo pro některé zcela neprůchodné,“ uvedl Jiří Navrátil v rozhovoru pro Seznam Zprávy (Bastlová, 2024). Reagoval tak na výsledky hlasování o manželství pro všechny. Dle jeho slov by úplné zrovnoprávnění nebylo možné, jelikož někteří poslanci by byli výrazně proti. *„Já jsem tedy hledal cestu, kterou bychom odblokovali alespoň ty důležité věci pro nás jako gaye a lesby. Ať už jsou to majetkové věci nebo životní události, kdy jdete do nemocnice a nemáte šanci se ani zeptat na svého partnera. I přestože jste registrováni,“* dále pokračoval v rozhovoru (Bastlová, 2024). V rozhovoru dále uvedl, že ho nepřekvapil výsledek hlasování poté, co slyšel veškeré názory a výroky ostatních politiků (Bastlová, 2024).

Jiří Navrátil v roce 2023 reagoval na svém X profilu na dotaz jednoho z uživatelů, v čem jsou gayové horší než ostatní menšiny. Na přiloženém obrázku se ve svém příspěvku se snažil obhájit svůj návrh o partnerství, který nezajišťuje stejná práva stejnopohlavním párům.

Obrázek 5: Příspěvek Jiřího Navrátila na sociální síti X (2023)

Pro Seznam Zprávy v roce 2022 uvedl, že mu jakožto katolíkovi vadí, když populisté používají víru a křesťanské tradiční hodnoty k omezování práv homosexuálů. *„To je docela paradoxní. Pro mě je důležitá i podpora církve, která se vyvíjí. Jistě, nikdy nebude chtít, aby se manželství před Bohem v kostele uzavíralo mezi mužem a mužem či dvěma ženami. Nebo možná za tisíc let ano, nevím. Ale i papež otevírá tuto otázku, říká, že k lidem s homosexuální orientací se máme chovat slušně, ctít je, brát je jako bližního svého a v jejich lásce jim nemáme bránit,“* řekl Jiří Navrátil v článku pro Seznam Zprávy (Šídllová, 2022).

6.2.4 Závěrečné zhodnocení KDU-ČSL

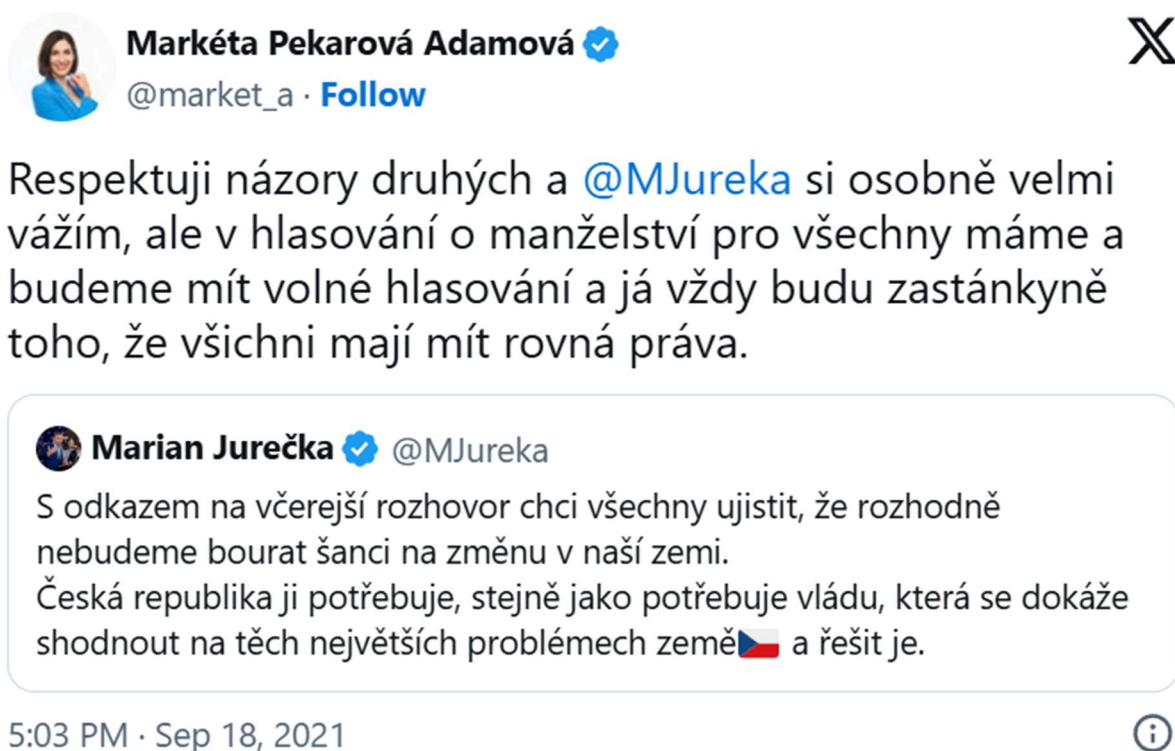
Politici v KDU-ČSL nesdílí stejný názor ohledně manželství pro všechny. Dá se říct, že polovina je pro a polovina proti. Strana se rozděluje na konzervativní a liberální větev. Mladší členové strany se přiklánějí spíše k liberálnější větvi. KDU-ČSL je často spojováno právě s konzervativními a homofobními výroky. Jen šest poslanců z KDU-ČSL v roce 2024 podpořilo návrh svého vlastního poslance Jiřího Navrátila. Marek Výborný byl spoluautorem zákona, který by manželství v ústavě definoval jako svazek muže a ženy. Tento návrh dostal podporu i od Mariana Jurečky. Jedna ze stanovisek KDU-ČSL právě je, že manželství je svazkem muže a ženy. Konzervativní politici této strany pravděpodobně neustoupí ze svých přesvědčení.

6.3 TOP 09

Strana TOP 09 je jedna z těch, která otevřeně podporuje manželství pro všechny. V roce 2024 ve třetím čtení hlasovali všichni pro celý zákon, partnerství se stejnými právy jako manželství a zároveň i pro návrh Jiřího Navrátila o partnerství s přiosvojením, ale bez adopcí, který nakonec prošel. Nikdo z poslanců TOP 09 nehlasoval pro návrh, který pouze název registrované partnerství měnil na partnerství. V koalici SPOLU je TOP 09 nejvíce podporující.

6.3.1 Markéta Pekarová Adamová

V roce 2021 se v médiích objevilo vyjádření z koalice SPOLU složené z TOP 09, KDU-ČSL a ODS. Jak bylo výše uvedeno, Marian Jurečka z KDU-ČSL prohlásil, že pokud by koalice schválila stejnopohlavní manželství, ohrozilo by to členství KDU-ČSL v ní. Marian Jurečka v prohlášeních naznačil, že pokud by členové politických stran v koalici hlasovali pro manželství pro všechny, skončila by samotná koalice. K situaci se následně vyjádřila Markéta Pekarová Adamová na svém X profilu. „Respektuji názory druhých a Mariana Jurečky si osobně velmi vážím, ale v hlasování o manželství pro všechny máme a budeme mít volné hlasování a já vždy budu zastánkyně toho, že všichni mají mít rovná práva,“ uvedla ve svém příspěvku na sociální síti X (Adamová, 2021).

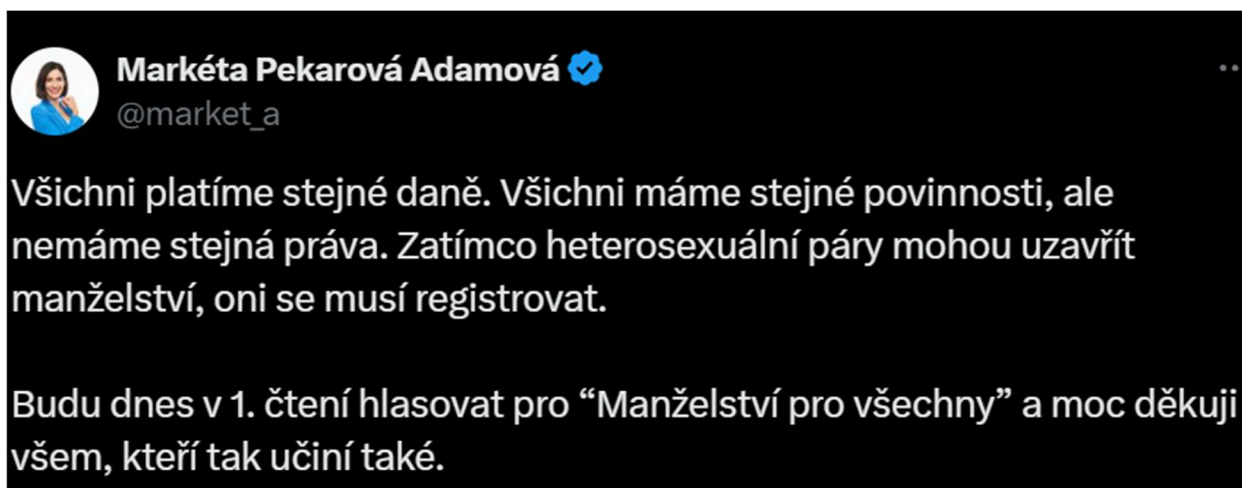

Obrázek 6: Příspěvek Markéty Pekarové Adamové na sociální síti X (2021)

Na oficiální stránce TOP 09 strana publikuje vlastní články s vyjádřeními od politiků. K otázce manželství pro všechny se nejčastěji vyjadřuje Markéta Pekarová Adamová. „Už v minulém období jsme viděli, že jde v zásadě o dvě skupiny. Jedna skupina nechce připustit, že by stejnopohlavní páry měly mít rovná práva z hlediska sňatků, protože vnímají velkou symboliku slova „manželství“. Zároveň říkají, že nejsou proti stejným právům,

ale proti názvu. Poté jsou tady kolegové z SPD, kteří mají stranicky jasné zadání být proti, protože je to v souladu s jejich voliči a kulturní válkou, pro kterou tohle téma používají. A poté jsou tu zastánci, mezi které se řadím já: mají pocit, že v evropském kontextu v 21. století bychom měli mít všichni stejná práva, nikoli je rozdělovat podle sexuální orientace, “ uvedla Markéta Pekarová Adamová v rozhovoru pro Respekt, kde reagovala na rozdělení politiků v Poslanecké sněmovně a počínání SPD v otázce manželství pro všechny (Procházková, 2022). Dále v rozhovoru reagovala na výrok Tomia Okamury, který tvrdil, že by radši skočil z okna než se nechat adoptovat homosexuálním párem. V rozhovoru uvedla, že SPD cílí na nejradikálnější část společnosti, která je výslovně proti. Markéta Pekarová Adamová mnohokrát otevřeně vyjádřila podporu manželství pro všechny. Na svém X profilu prosila, aby debata ohledně manželství pro všechny proběhla klidně a kultivovaně a nebyl šířen strach a nenávist (Adamová, 2024).

V roce 2023 před prvním čtením vydala na sociální síť X příspěvek, ve kterém vyjádřila podporu stejnopohlavnímu manželství. V příspěvku (v přiloženém obrázku) zmiňuje, že v České republice nemají homosexuální páry stejná práva jako heterosexuální páry.

Obrázek 7: Příspěvek Markéty Pekarové Adamové na sociální síti X (2023)

6.3.2 Závěrečné zhodnocení TOP 09

Najít mezi politiky TOP 09 někoho, kdo nepodporuje manželství pro všechny, je skoro nemožné. Stejně jako SPD hlasovali politici z TOP 09 jednohlasně, ovšem pro uzákonění manželství pro všechny. Nejčastěji se k manželství pro všechny vyjadřuje Markéta Pekarová Adamová. Při analýze sociálních sítí a článků dostupných na internetu se mi nepodařilo najít nikoho jiného z TOP 09, kdo by se veřejně vyjadřoval k manželství pro všechny.

6.4 ANO 2011

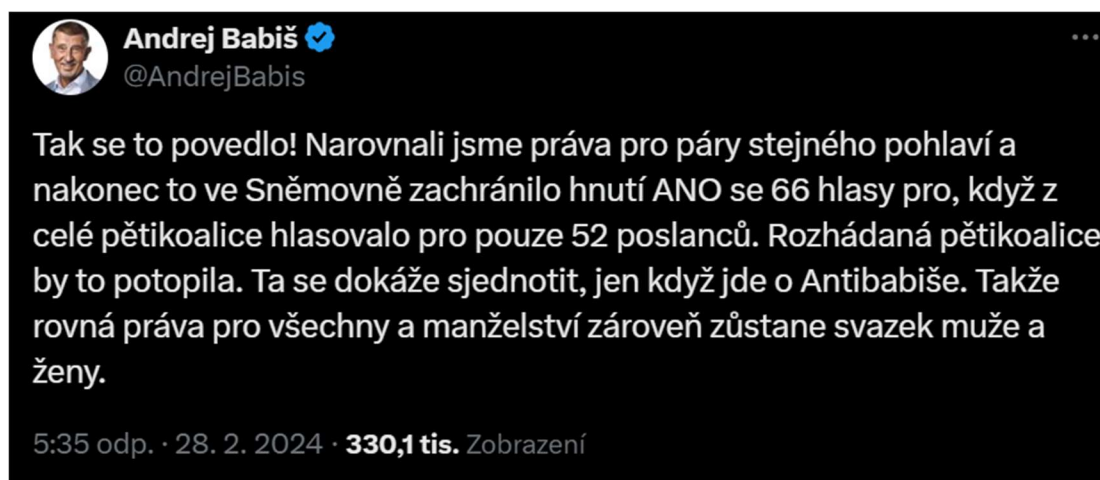
ANO se dá zařadit mezi nerozhodné strany. K manželství pro všechny se ve většině případech nevyjadřují a hlasují tak, aby potěšili jak příznivce, tak i odpůrce. Mezi politiky ANO je to podle Jany Pastuchové 50:50 (Grim, 2023). Podle ní je například Andrej Babiš pro. ANO mělo velkou zásluhu na tom, že v roce 2024 prošel pozměňovací návrh Jiřího Navrátila. Pro celý zákon a pozměňovací návrh Jiřího Navrátila hlasovali Věra Adámková, Andrej Babiš, Josef Bělice, Jana Berkovcová, Stanislav Berkovec, Richard Brabec, Milan Brázdil, Lubomír Brož, Alena Schillerová a další. Pro celý zákon a dva pozměňovací návrhy hlasoval Ondřej Babka, Eva Fialová, Robert Králíče, Taťána Malá, Marek Novák, Jana Pastuchová, Helena Válková a Milan Wenzl. Rozdílně hlasovala například Zuzana Ožanová pro všechny návrhy až na partnerství se všemi právy.

6.4.1 Andrej Babiš

Andrej Babiš je politik všech. Sám Andrej se k manželství pro všechny nevyjadřuje moc často. Tomuto tématu se spíše vyhýbá a když už dá nějaké vyjádření, většinou je to pro potěšení obou stran. V přiloženém obrázku je vyjádření Andreje Babiše na sociální síti X k hlasování o manželství pro všechny ve třetím čtení. ANO hlasovalo pro pozměňovací návrh Jiřího Navrátila. Ve svém vyjádření Andrej zmiňuje,

že jen díky nim tento návrh prošel a dosáhlo se tak „rovnoprávnosti“. Jeho výrok se více než na samotné manželství pro všechny soustředí na šíření nelibosti vůči koalici.

Ve svém příspěvku píše o rovnoprávnosti pro stejnopohlavní páry, ale zároveň upozorňuje, že „manželství zůstane svazek muže a ženy“ (2024). Během třetího čtení ovšem nehlasoval pro druhý pozměňovací návrh, který by zajistil stejná práva, ale s názvem partnerství. Hlasoval pro celý zákon. Jiný příspěvek ohledně manželství pro všechny na sociální síti X Andrej Babiš nepřidal.

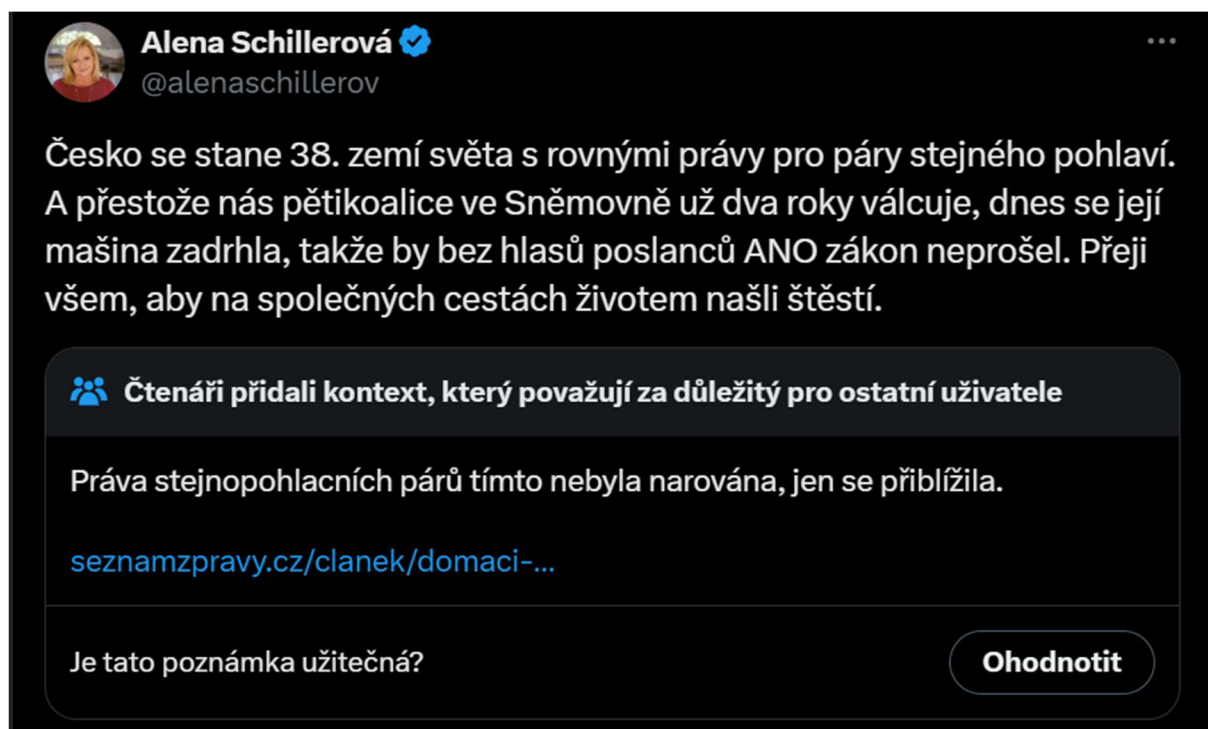
Obrázek 8: Příspěvek Andreje Babiše na platformě X (2024)

V médiích se jen sporadicky objevují vyjádření Andreje Babiše ohledně manželství pro všechny. Andrej Babiš svoje vyjádření spíše formuluje jako antivládní. „Jednoznačně podporuji narovnání práv pro stejnopohlavní páry, jako je společné jmění manželů, příjmení a podobně. Zároveň vnímám silný protitlak, kterému rozumím, že by se tento vztah neměl jmenovat manželství. Důležité je ale zlepšit současný stav, a nikoliv zůstat v zákopové válce. To je podle mě cesta [...]“ uvedl Andrej Babiš pro iROZHLAS v roce 2021 (Štorkár, 2021). Jedná se o jedno z mála vyjádření, které Andrej Babiš veřejně pronesl.

6.4.2 Alena Schillerová

Alena Schillerová se stejně jako Andrej Babiš moc často nevyjadřuje k manželství pro všechny. Náзор sdílí stejný jako Andrej Babiš a k poslednímu

hlasování se vyjádřila velice podobně jako on. Na svůj X profil sdílela příspěvek (obrázek dole), ve kterém uvádí, že bez hlasů ANO by zákon neprošel. Dále ve svém příspěvku tvrdí, že „Česko se stane 38 zemí světa s rovnými právy pro stejnopohlavní páry“ (Schillerová, 2024). Tvrzení, že byly narovnána práva, se nesetkalo s velikým souhlasem. Zákon, který prošel, jak bylo uvedeno dříve, mění registrované partnerství na partnerství s možností přiosvojení dítěte jednoho z partnerů.

Obrázek 9: Příspěvek Aleny Schillerové na X (Schillerová, 2024)

Během diskuse v Partii Terezie Tománková se Alena Schillerová vyjádřila k novele zákona, která nakonec prošla. „Bez našich hlasů by novela spadla pod stůl a nebylo by vůbec nic,“ (Vaníčková, 2024) uvedla Alena k hlasování. Stejně jako Andrej Babiš se Alena Schillerová ve svých vyjádřeních snaží zdůraznit, že jen díky hlasům ANO tento zákon prošel. Dále pokračovala, že „neříkám, že to je naše vítězství, prošlo partnerství a narovnání většiny práv, což je důležité,“ (Vaníčková, 2024). Ve svém X příspěvku tvrdila, že jsme dosáhli rovnoprávnosti v Česku, ale v Partii uvedla, že se narovnalo většina práv.

„Bude se to týkat všech dětí, a dnes už vlastně může žena nebo muž samostatně adoptovat dítě, projdou celým tím martyriem prověřování, a pokud si bude chtít její partnerka nebo jeho partner osvojit to dítě, projde stejným procesem. To je možná jediný rozdíl, ale možné to bude i u nebiologických dětí,“ (Vaníčková, 2024) reagovala v Partii Alena Schillerová na to, zda se osvojení bude týkat i nebiologických dětí partnerů.

Alena Schillerová se k manželství pro všechny vyjádřila v roce 2024 po hlasování ve třetím čtení zákona. Všechny vyjádření tedy pocházejí z tohoto roku. Její vyjádření neobsahují její názor na manželství pro všechny. Jedná se většinou o konstatování faktů.

6.4.3 Jana Pastuchová

Poslankyně Jana Pastuchová patří k podporovatelům manželství pro všechny ze strany ANO. V roce 2023 se snažila zákon protlačit do jednání sněmovny. *„Teď to budu zařazovat na program každé další schůze, není na co čekat a měli bychom už říct ano, nebo ne,“* (Grim, 2023) uvedla v roce 2023 v rozhovoru pro iROZHLAS.

V rozhovoru pro iROZHLAS řekla poslankyně, že *„postoj v našem poslaneckém klubu k manželství pro všechny je tak padesát na padesát“* (Grim, 2023). Postavení v ANO by podle ní mělo být rovnoměrně rozdělení. *„Pro některé je toto téma tak trochu tabu, že by to nechali být a neřešili to. Ale to není správně. Třeba kolegyně ze STAN Michaela Šebelová má dva kluky, dvojčata. Vychovala je stejně, tak proč nemůžou mít stejná práva, jenom protože jeden je gay,“* dále uvedla (Grim, 2023). Podle Jany Pastuchové by někteří byli pro, kdyby tento svazek nenesl název manželství. V rozhovoru řekla, že *„spousta lidí v našem klubu vám ale třeba řekne, že kdyby se to nejmenovalo manželství, tak jim to nevadí“* (Grim, 2023).

Ve vyjádření pokračovala, proč by měl být zákon schválen. *„Mám kamarády, kteří spolu žijí třicet čtyřicet let a jeden po druhém ani nemůže dědit, nemůžou si vzít hypotéku, mít společnou nájemní smlouvu... pojd'me to narovnat“* (Grim, 2023). Jedná se o jednu z mála poslankyň ANO, který veřejně vyjádřila podporu stejnopohlavnímu manželství.

6.4.4 Závěrečné zhodnocení ANO

ANO se k manželství pro všechny a LGBT často nevyjadřuje. Poslední vyjádření, který bylo dohledatelné na internetu či sociálních sítí, se týkalo posledního hlasování o manželství pro všechny v roce 2024. Jejich vyjádření se více zaměřuje na samotné hlasování než na to, jaký je jejich postoj v otázce manželství pro všechny. Výjimkou je Jana Pastuchová, která veřejně vyjádřila podporu manželství pro všechny. ANO se v osobních názorech na stejnopohlavní manželství rozchází. Někteří jsou pro a jiní jsou proti. Veřejně svůj názor dává najevo jen málo politiků z ANO.

7 Závěrečné zhodnocení

Analýza se zaměřila na strany, které se v názorech na manželství pro všechny liší. Hnutí SPD je výrazně proti a snaží se zachovat tradiční představu rodiny. KDU-ČSL by se dalo označit za rozpolcenou stranu. Stejně jako SPD většina podporuje tradiční hodnoty, ale najdou se mezi nimi jedinci, kteří manželství pro všechny vyjadřují svou podporu. TOP 09 je příkladem strany, která podporuje manželství pro všechny a snaží se o rovnoprávnost. ANO je ve většině případech neutrální a snaží se zavděčit všem občanům.

SPD a KDU-ČSL se často opírají o tradiční hodnoty, tradiční rodinu a nutnost zachovat manželství jako svazek muže a ženy. Na rozdíl od SPD se v KDU-ČSL nacházejí politici, kteří podporují manželství pro všechny. Velká část KDU-ČSL je stále velmi konzervativní. Politici SPD mají jeden názor, který hlasitě vyjadřují. Nejčastěji se z SPD k manželství pro všechny, nebo k stejnopohlavním rodinám vyjadřuje Tomio Okamura. Tomio Okamura na svém Facebook profilu často přidává příspěvky, které vyjadřují většinou nutnost zachování tradiční rodiny ve složení otec, matka a děti.

Z KDU-ČSL se nejčastěji vyjadřuje Marian Jurečka.

TOP 09 je oproti SPD a KDU-ČSL velmi liberální strana. Manželství pro všechny podpořila během hlasování ve třetím čtení v roce 2024 všemi svými hlasy. Zatímco SPD a TOP 09 jsou jednohlasní během hlasování a jednotní v názorech, KDU-ČSL není jednohlasně pro jednu možnost. Za TOP 09 se k manželství pro všechny nejčastěji vyjadřuje Markéta Pekarová Adamová.

ANO se navenek tváří neutrálně. Andrej Babiš svůj názor nevyjadřuje veřejně, aby si zachoval přízeň všech. Najdou se mezi nimi politici, kteří jsou výrazně proti anebo pro. Ovšem veřejně prohlášení moc neposkytují. Podporovatelkou za ANO je například Jana Pastuchová, která veřejně vyjádřila podporu manželství pro všechny.

Diskuse

Do této diskuse přidávám osobní hodnocení mého výzkumu a poznatky, které bych zohlednila, pokud bych analýzu dělala nyní.

Ve své práci jsem se zaměřila na některé politické strany, kdy kritériem výběru byl jejich obecný názor na manželství pro všechny. Pro pokrytí různých názorů jsem si vybrala velmi konzervativní SPD, rozdělené KDU-ČSL, liberální TOP 09 a neutrální ANO 2011. Během analýzy jsem zjistila, že navenek neutrální ANO není uvnitř zdaleka tak neutrální, jak se snaží působit. Pokud bych znovu prováděla analýzu, zaměřila bych se na jiné politické strany, u kterých by vyjádření byla více nepředvídatelná. Domnívala jsem se, že vyjádření budou lehce dohledatelné díky internetu, ale například některé příspěvky na sociální síti X byly smazány v průběhu výzkumu. Během analýzy jsem zjistila, že většina článků v médiích bere vyjádření ze stejného zdroje, například tiskové konference a vyjádření se často opakují.

Limitem mého výzkumu jsou právě zvolené politické strany, které nezastupují celkový názor všech politických stran. Zvoleny byly jen čtyři strany, které se názorově liší. Při psaní empirické části jsem již věděla, jaký má daná politická strana většinový názor. I tak mě překvapilo KDU-ČSL – přestože je velice konzervativní, někteří členové podporují manželství pro všechny. Naopak mě nepřekvapil postoj SPD, které je ze všech stran nejhlasitější, co se týče rodinných práv.

V teoretické části bych se více dopodrobna zaměřila na evropské státy a jejich cestu k manželství pro všechny. Detailněji bych popsala uzákonění stejnopohlavního manželství v jednotlivých zemích. Během psaní práce jsem se rozhodla se tomu detailněji nezabývat a zaměřit se na Českou republiku.

Po posledním hlasování o manželství pro všechny v roce 2024 mi přišlo zajímavé zaměřit se právě na to, jaký názor mají politici v České republice. Chtěla jsem zjistit, zda jsou pro či proti a proč podle těch, co jsou proti, není manželství pro všechny v České republice možné. Východní a střední Evropa je, co se týče práv gay lidí,

zaostalá a lidé si stále stojí za tradičními hodnotami. Slovinsko, jako první země, ukázalo, že změna je možná. Zajímavým poznatkem do bakalářské práce by mohly být názory veřejnosti. I když se dle průzkumů v posledních letech ukazuje, že je většina české společnosti pro.

Závěr

Cílem této práce bylo zjistit, jakým způsobem se politici vyjadřují k manželství pro všechny, zda jsou jejich výroky převážně negativní či pozitivní, a jak se postoje jednotlivých politiků liší.

Práce byla rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části byla věnována pozornost charakteristice registrovaného partnerství a jeho legislativní úpravě, dále konceptu manželství pro všechny v České republice a v Evropě a také stereotypům spojeným se stejnopohlavním manželstvím. Podrobněji jsem se zaměřila na právní úpravu stejnopohlavního manželství v Nizozemsku, Slovinsku, Estonsku a Řecku.

Empirická část se zaměřila na samotné vyjádření politiků k manželství pro všechny v České republice. Jako výzkumnou metodu jsem zvolila obsahovou a mediální komparativní analýzu. Hlavním předmětem zkoumání byly výroky politiků na sociálních sítích a v médiích, které byly následně charakterizovány a analyzovány. Cílem analýzy bylo zmapovat postoje politiků a politických stran vůči stejnopohlavnímu manželství. Do výzkumu jsem zařadila čtyři politické strany, jejichž postoje se v této otázce liší.

První analyzovanou stranou bylo hnutí SPD, které se výrazně staví proti manželství pro všechny. Politici SPD často vyjadřují nesouhlas se stejnopohlavním manželstvím explicitními výroky. Další analyzovanou stranou byla KDU-ČSL, která je sice konzervativní, avšak někteří její politici veřejně podporují manželství pro všechny. Stranou jednoznačně podporující stejnopohlavní manželství byla TOP 09, přičemž nejaktivnější političkou v této otázce je Markéta Pekarová Adamová. Poslední analyzovanou stranou byla ANO, u něhož jsem předpokládala neutrální postoj. Výroky jejích politiků na internetu jsou většinou neutrální, avšak podle poslankyně Jany Pastuchové se vnitřní názory v hnutí ANO rozcházejí.

Některé závěry analýzy odpovídaly očekáváním – například u hnutí SPD, se dalo předpokládat, že bude silně proti manželství pro všechny. Největším překvapením byla KDU-ČSL, kde se někteří politici vyslovili pro manželství pro všechny. Poslanec Jiří Navrátil byl dokonce autorem pozměňovacího návrhu o partnerství, který byl v roce 2024 schválen. Naopak z TOP 09 se kromě Markéty Pekarové Adamové k této otázce nikdo výrazně nevyjadřuje. Strana sice hlasovala pro manželství pro všechny, ale její představitelé se k tématu veřejně nevyjadřovali.

Jak již bylo zmíněno, výzkum má svá omezení. Nebyla analyzována vyjádření všech politických stran v České republice a výsledky nelze považovat za reprezentativní. Většina analyzovaných výroků pochází z roku 2024, kdy proběhlo poslední hlasování o manželství pro všechny a v médiích i na sociálních sítích se objevilo mnoho veřejných prohlášení.

Seznam literatury a zdrojů

- Adamová, M. P. (18. září 2021). X. Načteno z X:
https://x.com/market_a/status/1439243792796819456
- Adamová, M. P. (29. červen 2023). X. Načteno z X:
https://x.com/market_a/status/1674403512430493697
- Adamová, M. P. (6. únor 2024). X. Načteno z X:
https://x.com/market_a/status/1754828404359340114
- Andrinek, G. (16. listopadu 2022). *Slovenia introduces marriage equality*. Načteno z DW:
<https://www.dw.com/en/slovenia-introduces-marriage-equality/a-63775475>
- Babiš, A. (28. únor 2024). X. Načteno z X: <https://x.com/andreibabis/status/1762879245661938124>
- Bastlová, M. (29. únor 2024). *Někteří poslanci tím byli překvapeni, říká Navrátil k adopcím registrovanými*. Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/audio-podcast-ptam-se-ja-nikdo-nemohl-cekat-neco-lepsiho-rika-autor-navrhu-partnerstvi-246832>
- Bělohávková, R. (28. únor 2024). X. Načteno z X:
https://x.com/search?q=from%3ARBelohlavkova%20man%C5%BEelstv%C3%AD%20pro%20v%C5%A1echny&src=typed_query
- Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (Pátá. vyd.). Oxford: Oxford University press.
- CNE.news. (4. leden 2024). *Celebration for gay community if Estonia brings same-sex marriage to Eastern Europe*. Načteno z CNE.news: <https://cne.news/article/4047-celebration-for-gay-community-if-estonia-brings-same-sex-marriage-to-eastern-europe>
- Consulting, M. (15. květen 2022). *Jak je to s manželstvím pro všechny*. Načteno z MindBridge Consulting: <https://www.mindbridge.cz/cs/2022/06/09/jak-je-to-s-manzelstvim-pro-vsechny/>
- Consulting, M. (2022). *Jak je to s manželstvím pro všechny?* Načteno z MindBridge Consulting: <https://www.mindbridge.cz/cs/2022/06/09/jak-je-to-s-manzelstvim-pro-vsechny/>
- ČSÚ. (2025). *Registrované partnerství je častější u mužů*. Načteno z Český statistický úřad: <https://csu.gov.cz/produkty-archiv/0800492b9c>
- ČTK. (16. únor 2024). *Řecko navzdory nevoli konzervativců schválilo manželství pro stejnopohlavní páry*. Načteno z ČT24: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/recko-navzdory-nevoli-konzervativcu-schvalilo-manzelstvi-pro-stejnopohlavni-pary-346131>
- ČTK. (15. únor 2024). *Řecký parlament schválil manželství pro všechny*. Načteno z Novinky.cz: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-recky-parlament-schvalil-manzelstvi-pro-vsechny-40460917>
- ČTK. (28. prosinec 2024). *Údaje MV: Registrované partnerství za 24 let uzavřelo 5200 párů*. Načteno z ČTK: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/udaje-mv-registrovane-partnerstvi-za-24-let-uzavrelo-5200-paru/2613614>
- Dabelsteen, H. B. (únor 2015). *Same rights for everybody? On secularism, modest establishment and same-sex marriage*. Načteno z Jstor:

- https://www.jstor.org/stable/24810570?searchText=denmark+same-sex+marriage&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3Ddenmark%2Bsame-sex%2Bmarriage%26so%3Drel&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&refreqid=fastly-default%3A10abc91073ad994b06b8ed9
- Denmark, M. o. (nedatováno). *Denmark - a very LGBT+ friendly country*. Načteno z [denmark.dk](https://denmark.dk/society-and-business/denmark-a-very-lgbt-friendly-country): <https://denmark.dk/society-and-business/denmark-a-very-lgbt-friendly-country>
- Dohnalová, A., & Doubravová, B. (21. září 2021). *Jurečka věděl, že odpaluje bombu. Výroky o manželství odradí voliče, říká politolog*. Načteno z Aktuálně.cz: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jurecka-manzelstvi-spolu/r~5162e46a1a2211ecad06ac1f6b220ee8/>
- e-Sbírka. (3. duben 2006). *Zákon č. 115/2006 Sb.* Načteno z e-Sbírka: <https://www.e-sbirka.cz/sb/2006/115/2025-01-01?f=115%2F2006&zalozka=text>
- Euronews, & AP. (12. leden 2024). *Greece's government set to legalise same-sex marriage with the backing of the opposition*. Načteno z Euronews: <https://www.euronews.com/2024/01/12/greeces-government-set-to-legalise-same-sex-marriage-with-the-backing-of-the-opposition>
- Europe, Y. (nedatováno). *Registrovaná partnerství*. Načteno z Your Europe: https://europa.eu/youreurope/citizens/family/couple/registered-partners/index_cs.htm
- gov.cz. (nedatováno). *Uzavření manželství*. Načteno z gov.cz: <https://portal.gov.cz/rozcestniky/uzavreni-manzelstvi-RZC-9>
- Gregory, J. (15. únor 2024). *Greece legalises same-sex marriage*. Načteno z BBC: <https://www.bbc.com/news/world-europe-68310126>
- Grim, J. (23. května 2023). *Manželství pro všechny budu dál předkládat, říká poslankyně ANO Pastuchová. „Pokud vím, Babiš je pro“*. Načteno z iROZHLAS: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/manzelstvi-pro-vsechny-snemovna-ano-babis-lgbt-stejnopohlavni-snatky_2305230629_jgr?utm_source=chatgpt.com
- Grolich, J. (29. červen 2023). X. Načteno z <https://x.com/JanGrolich/status/1674437254989729792>
- Hajdu, D., Klingová, K., Szicherle, P., Kazaz, J., & Musilová, V. (březen 2023). *GLOBSEC TRENDS 2023*. Načteno z GlobSec: <https://www.globsec.org/sites/default/files/2023-05/GLOBSEC%20Trends%202023.pdf>
- HRC. (2022). *Marriage Equality Around the World*. Načteno z HRC: <https://www.hrc.org/resources/marriage-equality-around-the-world>
- Hrušáková, M., & kolektiv. (2009). *Zákon o rodině. Zákon o registrovaném partnerství. Komentář*. Praha: C. H. Beck.
- Chamie, J., & Mirkin, B. (září 2011). *Same-Sex Marriage: A New Social Phenomenon*. Načteno z Jstor: https://www.jstor.org/stable/23036054?searchText=&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3Dczech%2Bsame-sex%2Bmarriage%26so%3Drel&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&searchKey=&refreqid=fastly-default%3Aabb0615784dff3fa4289566dd0ec2fe0&initia

- Jeřábková, D. (28. červenec 2022). *Jurečka i Schillerová odmítají manželství pro všechny. Do Ústavy chtějí svazek muže a ženy*. Načteno z Novinky.cz: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-jurecka-i-schillerova-odmitaji-manzelstvi-pro-vsechny-do-ustavy-chteji-svazek-muze-a-zeny-40404289>
- Jsmefér. (2024). *Sněmovna odmítla rovné manželství*. Načteno z Jsmefér: https://www.jsmefer.cz/treti_hlasovani_2024
- jsmefér. (nedatováno). *Důvody, proč je manželství pro všechny správné a důležité*. Načteno z jsme fér: https://www.jsmefer.cz/duvody_a_odpovedi
- Jurečka, M. (7. únor 2024). *Marian Jurečka (KDU-ČSL): Manželství vnímáme jako svazek muže a ženy. Zároveň vyzýváme k narovnání práv registrovaných partnerů*. Načteno z KDU-ČSL: [https://www.kdu.cz/aktualne/ruzne/marian-jurecka-\(kdu-csl\)-manzelstvi-vnimame-jako-s](https://www.kdu.cz/aktualne/ruzne/marian-jurecka-(kdu-csl)-manzelstvi-vnimame-jako-s)
- Kadeřábková, M. (7. listopad 2023). *Manželství pro všechny: Jaké jsou názory politiků a veřejnosti?* Načteno z ŠEDESÁTKA: https://www.sedesatka.cz/rubriky/zajimavosti/manzelstvi-pro-vsechny-jake-jsou-nazory-politiku-a-verejnosti_2157.html
- Komárek, M. (20. únor 2024). *Manželská práva pro stejnopohlavní páry? Přinášíme argumenty pro i proti*. Načteno z deník.cz: <https://www.denik.cz/cerna-a-bila/homosexualni-pary-manzelska-prava.html>
- Kopecký, J. (29. duben 2021). *Radši bych skočil z okna, než skončit u stejnopohlavního páru, řekl Okamura*. Načteno z iDNES.cz: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/okamura-manzelstvi-osob-stejneho-pohlavi-adopce-deti-z-detskeho-domova.A210429_095743_domaci_kop
- Masci, D., Sciupac, E., & Lipka, M. (8. duben 2017). *Gay Marriage Around the World*. Načteno z Pew Research Center: <https://www.pewresearch.org/religion/2017/08/08/gay-marriage-around-the-world-2013/>
- Navrátil, J. (14. červenec 2023). *X*. Načteno z X: https://x.com/Jiri_Navratil_/status/1679969705992355841
- Netherlands, G. o. (nedatováno). *Marriage, civil partnership, cohabitation agreement*. Načteno z Government of the Netherlands.
- Netherlands, G. o. (nedatováno). *Marriage, registered partnership and cohabitation agreements*. Načteno z Government of the Netherlands: <https://www.government.nl/topics/marriage-cohabitation-agreement-civil-partnership/marriage-civil-partnership-and-cohabitation-agreements>
- Okamura, T. (14. listopad 2018). *Facebook*. Načteno z Facebook: <https://www.facebook.com/profile/100044413300319/search/?q=man%C5%BEelstv%C3%AD%20pro%20v%C5%A1echny>
- Okamura, T. (1. září 2021). *Tomio Okamura - SPD*. Načteno z Facebook: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=4404470622897052&set=a.185333081477515>
- Parlament České republiky. (3. únor 2012). *Zákon č. 89/2012 Sb.* Načteno z Zákony pro lidi: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#cast2>
- Pickvance, C. (září 2005). *The four varieties of comparative analysis: the case of environmental regulation*. Načteno z ResearchGate:

https://www.researchgate.net/publication/279472109_The_four_varieties_of_comparative_analysis_the_case_of_environmental_regulation

- Procházková, A. (24. květen 2022). *Nejřádnější argument je, že stejnopohlavní svazky ohrozí manželství mezi mužem a ženou*. Načteno z RESPEKT: <https://www.respekt.cz/rozhovor/nejřadnější-argument-je-ze-stejnopohlavní-svazky-ohrozí-manželství-muže-a-ženy>
- Rambousková, B. (18. leden 2023). *Manželství pro gay a lesbické páry dlouhodobě podporuje kolem 65 % lidí v Česku. Na co ještě čekáte, poslanci a poslankyně?* Načteno z jsmefer: https://www.jsmefer.cz/podpora_manželství_pro_vsechny_pary_2023
- Rambousková, M. (28. únor 2024). *Pro gaye a lesby pouze partnerství, nikoli manželství, rozhodli poslanci*. Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-manželství-pro-vsechny-okamurova-spd-zablokovala-jednání-snemovny-246749>
- Rambousková, M. (28. únor 2024). *Pro gaye a lesby pouze partnerství, nikoli manželství, rozhodli poslanci*. Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-manželství-pro-vsechny-okamurova-spd-zablokovala-jednání-snemovny-246749>
- Rambousková, M., & Machová, M. (29. červen 2023). *Sněmovna schválila manželství pro homosexuály v prvním čtení. Kdo jak hlasoval?* Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-lidovecky-poslanec-u-nas-je-hovezi-hovezi-a-manželství-muž-a-žena-233384>
- Rozvoral, R. (5. březen 2024). *Celý klub SPD hlasoval proti novele zákona upravující manželství pro všechny*. Načteno z SPD: <https://www.spd.cz/cely-klub-spd-hlasoval-proti-novele-zakona-upravujici-manželství-pro-vsechny/>
- Rydström, J. (2011). *Chapter One: The road to registered partnership*. Načteno z Jstor: https://www.jstor.org/stable/j.ctt6wp6dm.5?searchText=registered+partnership&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3Dregistered%2Bpartnership%26so%3Drel&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv%2Fcontrol&refreqid=fastly-default%3Aaa127d2545cad0509741ad29b5
- Seidl, J., & kolektiv. (2012). *Od žaláře k oltáři: Emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. Brno: Host.
- Seznam Zprávy. (8. červenec 2022). *První v postkomunistické Evropě. Slovinsko povoluje stejnopohlavní sňatky*. Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-slovinsko-legalizovalo-snatky-osob-stejněho-pohlaví-povoluje-jim-i-adopce-208520>
- Schillerová, A. (28. únor 2024). X. Načteno z X: <https://x.com/alenaschillerov/status/1762882285219516603>
- sněmovna, P. (27. únor 2024). *Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky*. Načteno z Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?akk=3>
- Steward, J., & Lloyd, K.-C. (jaro 2016). *MARRIAGE EQUALITY IN EUROPE*. Načteno z Jstor: <https://www.jstor.org/stable/26426595?searchText=registered+partnership+netherlands&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3Dregistered%2Bpartnership%2Bnetherla>

nds%26so%3Drel&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv2%2Fcontrol&refreqid=fastly-default%3A78778

- Stuchlíková, L., & Rambousková, M. (16. červen 2023). *Matka gaye i členka lidovců. Poslankyně se tváří v tvář střetly o manželství pro všechny*. Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-manzelstvi-je-brilant-ctyri-poslankyne-se-dohaduji-o-snaticich-homosexuálu-232566>
- Svobodová, I. (18. září 2021). *Jurečka: Manželství pro všechny by byl opravdu problém. Lásku legislativa neřeší*. Načteno z Respekt: https://www.respekt.cz/rozhovor/jurecka-manzelstvi-pro-vsechny-by-byl-velky-problem-pokud-ho-kolegove-budou-aktivne-prosazovat-mozna-z-vlady-skutecne-odejdeme?srsId=AfmBOorMJDGS4NuWL4bjlz5zaECVY5DYkDod_hbg5gt0OS9KRcx_x2dA
- Šamanová, D. (28. únor 2024). *Místo manželství pro všechny bude partnerství, schválili poslanci. Bez adopcí*. Načteno z Novinky.cz: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-poslanci-ve-tretim-cteni-resi-manzelstvi-pro-vsechny-40462329>
- Šedová, M. N. (13. leden 2025). *Registrované partnerství nebo manželství?* Načteno z Dostupný advokát: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/registrovane-partnerstvi>
- Šídllová, T. (27. říjen 2022). *Jsem lidovec a gay. První český poslanec se odhodlal ke coming outu*. Načteno z Seznam Zprávy: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-jsem-lidovec-a-gay-prvni-cesky-poslanec-se-odhodlal-ke-coming-outu-217841>
- Šindlerová, D., & Zelený, P. (únor. 7 2024). *Sněmovna ve druhém čtení debatovala o uzákonění manželství i pro stejnopohlavní páry*. Načteno z ČT24: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zive-poslanci-budou-hlasovat-o-zavedeni-funkcniho-obdobi-pro-vedouci-statni-zastupce-345780>
- Štorkár, M. (23. září 2021). *„Můžou poskytovat stejně láskyplnou výchovu.“ Šéfové stran se na uzákonění sňatků gayů a leseb neshodnou*. Načteno z iROZHLAS: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/homosexuállove-manzelstvi-pro-vsechny-parlamentni-volby-volby-2021_2109230720_sto?fbclid=IwY2xjawl_9xpleHRuA2FlbQlXMAABHQn_yflxf2BivEH86p7s1N1joyPvz7H5am-KWMssdbmz_Ck3kA3VzDkfaA_aem_RkPmHFSmqXCLaqYFMkAWKA
- Trandafir, M. (5. listopad 2013). *The Effect of Same-Sex Marriage Laws on Different-Sex Marriage: Evidence From the Netherlands*. Načteno z Jstor: <https://www.jstor.org/stable/42920001>
- Vaničková, K. (3. březen 2024). *LGBT+ partnerství je málo, Česko není v 21. století, řekl Niedermayer Schillerové*. Načteno z iDNES.cz: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/diskuze-europoslanec-ludek-niedermayer-a-poslankyne-alena-schillerova.A240303_093313_domaci_vank
- Vaňous, P. (28. únor 2024). *Sněmovna rozšířila práva pro páry stejného pohlaví. Manželství a adopce neprošly*. Načteno z deník.cz: https://www.denik.cz/z_domova/manzelstvi-pro-vsechny-partnerstvi.html
- Zelený, P., & Šindlerová, D. (7. únor 2024). *Sněmovna ve druhém čtení debatovala o uzákonění manželství i pro stejnopohlavní páry*. Načteno z ČT24: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zive-poslanci-budou-hlasovat-o-zavedeni-funkcniho-obdobi-pro-vedouci-statni-zastupce-345780>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Návrhy úpravy zákoníku v otázce stejnopohlavního manželství (Rambousková M. , 2024)	13
Obrázek 2: Vyjádření Tomia Okamury na sociální síti Facebook (Okamura, 2021)	27
Obrázek 3: Přiložená ilustrace u příspěvku Tomia Okamury (Okamura, 2021)	27
Obrázek 4: Příspěvek Romany Bělohlávkové na sociální síti X (Bělohlávková, 2024)	32
Obrázek 5: Příspěvek Jiřího Navrátila na sociální síti X (2023)	33
Obrázek 6: Příspěvek Markéty Pekarové Adamové na sociální síti X (2021)	35
Obrázek 7: Příspěvek Markéty Pekarové Adamové na sociální síti X (2023)	36
Obrázek 8: Příspěvek Andreje Babiše na platformě X (2024)	38
Obrázek 9: Příspěvek Aleny Schillerové na X (Schillerová, 2024)	39